

VESIVOIMA-ARKKITEHTUURIA, KULTTUURIMAISEMIA JA RAKENNUSPERINTÖÄ

RAPORTTI 31.5.2022

**MATKAILUTUOTTEIDEN
SUUNNITTELU JA PILOTOINTI**

MKN Itä-Suomi | Anna Rintainen

Sisällysluettelo

1 JOHDANTO	3
2 TOIMENPITEET	4
2.1 Työpajat.....	4
2.2 Pilotointimatkat	6
Prosessikuvaus	7
Palaute	12
2.3. eMuseo -omatoimireitit	23
3 POHDINTA.....	25
LIITTEET	28
LIITE 1 Matkaohjelmat.....	28
LIITE 2 Kutsu Työpaja 1.3.2022.....	34
LIITE 3 Esitysmateriaali Työpaja 1.3.2022	35
LIITE 4 JAMBOARD Työpaja 1.3.2022	44
LIITE 5 Kutsu Työpaja 15.3.2022.....	47
LIITE 6 Esitysmateriaali Työpaja 15.3.2022	48
LIITE 7 JAMBOARD Työpaja 15.3.2022	65

1 JOHDANTO

Tämä on Pohjois-Pohjanmaan liiton Vesivoiman kulttuuriperintö (VekuVaku) -hankkeeseen liittyvän Matkailutuotteiden suunnittelu ja pilotointi -hankinnan loppuraportti, jossa käydään läpi toimeksiannon kehittämisprosessia ja tuloksia. Hankinnan kohteena oli yksi-, kaksi- ja kolmipäiväisten vesivoiman kulttuuriperintöä esittelevien kiertomatkojen suunnittelu ja pilotointi.

Suunnittelutyön avuksi järjestettiin kaksi matkailun webinaaria/työpajaa, joista ensimmäisessä 1.3.2022 aiheena oli kiertomatkojen suunnittelu ja tuotteistaminen Oulujoen vesistön voimalaitosten ja niiden yhdyskuntien kulttuuriperinnön ympärille. Tilaisuudessa oli 19 osallistujaa. Toisessa työpajassa 15.3.2022 aiheena oli kumppanuusverkostojen rakentaminen. Tässä tilaisuudessa oli 15 osallistujaa.

Pilottimatkat suunniteltiin yhteistyössä tilaajan kanssa. Kolmipäiväinen matka toteutettiin Oulusta 10.-12.5., kaksipäiväinen matka Kajaanista 16.-17.5. ja yksipäiväinen matka Oulusta 19.5. Kullakin pilotointimatalla oli 9–10 osallistujaa, joilta kerättiin kokemuksia matkan loppuvaiheessa. Osallistujakysely toteutettiin sähköisellä Webropol -lomakkeella.

Pilotointien lisäksi toteutettiin 3 suomenkielistä ja 1 englanninkielinen vesivoiman kulttuuriperintöä esittelevä omatoimireitti eMuseo -mobiilioppaaseen, sekä englanninkielinen kooste Kainuun vesimyllyistä. Reittien kokoamiseen sisältyi yli 50 kohteen tietojen syöttäminen oppaaseen suomeksi tai englanniksi.

Toimenpiteet toteutettiin hankinnan ehtojen mukaisesti kevään 2022 aikana. Oulun maa- ja kotitalousnaisten maisema- ja yritysasiantuntijat olivat vahvasti mukana hankintaan kuuluvien toimenpiteiden toteuttamisessa, tarjoten mm. resursseja ja paikallistuntemusta eMuseo-reittien kokoamiseen sekä matkanjohtajan palveluita Oulusta lähtevillä matkoilla. Raportin on laatinut palvelun tuottaneen MKN Itä-Suomen nimissä Anna Rinteinen.

2 TOIMENPITEET

2.1 Työpajat

Suunnittelutyön avuksi järjestettiin kaksi matkailun webinaaria/työpajaa etätoteutuksin. Webinaarien sisältöjä ja esitysmateriaaleja varten tehtiin laaja taustoitutus, jolla kartoitettiin mm. vastaavia tuotteistuksia Suomessa ja kansainvälisillä markkinoilla, potentiaalisten matkanjärjestäjien näkemyksiä tämäntyyppisten matkojen kohderyhmistä, tarpeista ja kysynnästä. Lisäksi selvitettiin käytettävissä olevia myynti- ja markkinointikanavia sekä niiden vaatimuksia, haettiin toimivia käytänteitä ja mahdollisia benchmark -kohteita.

Tilaisuuksien ohjelmasta ja sisällöistä vastasi MKN Itä-Suomi, käytännön järjestelyissä ja varsinaisessa toteutuksessa mukana oli Oulun Maa- ja kotitalousnaisten asiantuntijat. Lisäksi hyödynnettiin ulkopuolisten asiantuntijoiden puheenvuoroja tuomaan syvempää näkökulmaa ja omakohtaisia kokemuksia käsiteltävistä kokonaisuuksista.

Ensimmäisessä webinaarissa/työpajassa 1.3.2022 aiheena oli kiertomatkojen suunnittelu ja tuotteistaminen Oulujoen vesistön voimalaitosten ja niiden yhdyskuntien kulttuuriperinnön ympärille. Päivän aikana mietittiin mm. miten erottua markkinoilla vahvistaen samalla alueen vetovoimaa, käytiin läpi tuotteistamisen periaatteita sekä kuultiin Saaga Travelin Johanna Salmelalta reittien tuotteistamisesta matkanjärjestäjän näkökulmasta. Lisäksi Milla Öystilä kertoi kokemuksia yritysyhteistyöstä Suomen maailmanperintökohteissa. Työpajaosuus nivottiin osaksi päivän muuta ohjelmaa, ja näin saatiin osallistujien havaintoja ja näkökulmia luontevasti esiin.

Ensimmäisessä vaiheessa pyydettiin nimeämään asioita, jotka osallistujien mielestä muodostivat Oulujoen vesistön alueidentiteetin. Tässä oli kolme eri kategoriaa: 1. Ihmisen vaikutus (kulttuuriperintö, muistomerkit, rakennukset, maamerkit, infrastruktuuri, talous jne), 2. Maantiede (historia, ympäristö, sijainti, koko, maisema, resurssit jne) sekä 3. Autenttisuus (perinteet, tavat, ilmiöt, hallitsevat piirteet, asenteet jne). Toisessa vaiheessa kysyttiin, millaisia edellä mainittuihin asioihin tai ilmiöihin liittyviä tarinoita on jo hyödynnetty sekä millaisia uusia tarinoita voisi matkailijoille tarjota. Kolmannessa vaiheessa pyydettiin nimeämään suosikkikohteita ja -palveluita Oulujoen

vesistön alueelta. Tässäkin oli kolme kategoriaa: 1. Nähtävyydet ja maksuttomat käyntikohteet, 2. Majoitus-, ravitsemis- ja matkailupalvelut, 3. Ostospaikat, suoramyynti ja muut persoonalliset palvelut. Neljännessä vaiheessa tehtiin kiertomatkan / matkapaketin suunnitteluharjoitus. Osallistujia pyydettiin laatimaan Oulujoen vesistön ympäristöön suuntautuva yhden päivän kiertomatka, kesto 8-11h. Matkan tuli sisältää yksi ruokailu ja yksi kahvitauko. Tarkoituksena oli suunnitella myös kolmipäiväinen matka, mutta vilkkaan kommentoinnin ja alkuvaiheessa uuden työkalun opetteluun kuluneen ajan myötä, ei tähän aikataulu enää antanut periksi. Osallistujille annettiin kuitenkin mahdollisuus täydentää vastauksiaan seuraavien kahden viikon aikana. Lopuksi osallistujat antoivat palautetta päivän kulusta. Tilaisuudessa oli 19 osallistujaa.

Esimerkki 1.3. työpajan jamboard -työskentelystä. Pohdintaa alueidentiteetistä.

Toisessa työpajassa 15.3.2022 aiheena oli kumppanuusverkostojen rakentaminen. Päivän aikana käytiin läpi mm. kumppanuusverkostojen merkitystä, millaiset palvelut tukevat yrityksen omaa toimintaa sekä kuultiin yhteistyömalleihin liittyvät puheenvuorot Äksyjen Ämmien Kirsi Partaselta ja ERIH – European Route of Industrial Heritage -reitin Christiane Baumilta. Myös tässä tilaisuudessa työpajaosuus nivottiin osaksi päivän muuta ohjelmaa. Ensimmäisessä vaiheessa tiedusteltiin osallistujilta millaisia verkostoitujia he ovat, ja toisessa minkä tyyppisiä verkostoja heillä on. Kolmannessa vaiheessa osallistujia pyydettiin pohtimaan millaisia esteitä tai haasteita he ovat kokeneet verkostoitumisessa. Ennen neljättä vaihetta palattiin tutkimaan edellisen kerran jamboard -tuotoksia. Sen jälkeen

mietittiin, millaisia kumppanuuksia tarvitaan, jotta alueidentiteetistä, tarinoista ja palveluista muodostuu kiinnostavia paketteja. Lopuksi kerrattiin vielä ennakkoon ilmaistujen toiveiden mukaisesti lyhyesti tuotteistamisprosessia sekä käytiin läpi matkapakettilain vaikutuksia matkailutuotteiden paketointiin. Myös tästä kokonaisuudesta oli mahdollisuus jättää anonymi palaute. Osallistujia oli 15.

Esimerkki 15.3. työpajan jamboard -työskentelystä: Pohdintaa kumppanuuksista.

Molemmissa työpajoissa osallistamiseen hyödynnettiin Google Jamboardia, joka on virtuaalinen, vuorovaikutteinen online-taulutyökalu. Tilaisuuksista saatu palaute oli positiivista, työpajoja kuvailtiin mm. asiantunteviksi, tietotäyteisiksi ja mielenkiintoisiksi. Jamboard -tuotoksia hyödynnettiin pilotointien suunnittelussa, ja niiden antia voi hyödyntää jatkossakin alueen matkailutuotteistamisen apuna. Työpajojen osallistujalistat sekä Johanna Salmelan ja Christiane Baumin esitysmateriaalit toimitettiin tilaajalle liitettäväksi hankedokumentteihin, Anna Rinteisen esitysmateriaalit ja molempien päivien jamboard -koosteet ovat tämän raportin liitteinä.

2.2 Pilotointimatkat

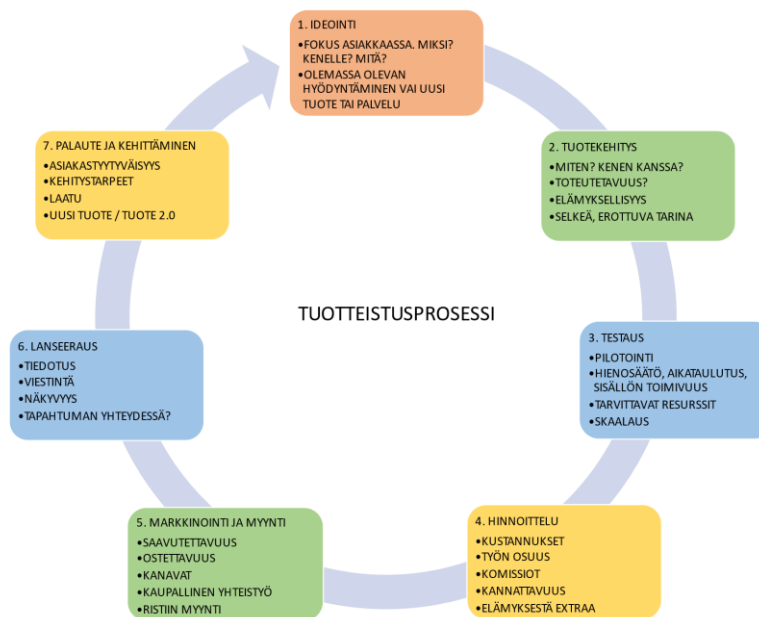

Prosessikuvaus

Matkojen suunnittelussa hyödynnettiin tuotteistamisprosessia. Ideointivaiheessa selvitettiin millaiseen tarpeeseen tämäntyyppinen tuote vastaa, kenelle ne on suunnattu ja millaisesta palvelukokonaisuudesta on kyse. Samalla selvitettiin, löytyykö joltain toimijalta vastaavia paketteja jo ostettavina tuotteina. Tuotekehitysvaiheessa selvitettiin, miten tämäntyyppiset matkat ovat toteutettavissa, ja millaisia kumppanuuksia siihen tarvitaan. Jotta matkoista saataisiin riittävän vetovoimaisia, haluttiin perusrungon ympärille lisätä elämyksellisyyttä ja tarinallistamista. Tässä suunnittelun vaiheessa hyödynnettiin oululaisia maisema-, yritys- ja ruoka-asiantuntijoita sekä kainuulaista yritysasiantuntijaa, jotta saavutettaisiin valittuja kohderyhmiä mahdollisimman hyvin palveleva lopputulos.

Seuraavassa vaiheessa hiottiin matkasuunnitelmia, hienosäädettiin aikataulutusta, pohdittiin sisällön toimivuutta sekä tarvittavia resursseja. Ajatuksia ja ideoita vaihdettiin tilaajan kanssa, joka ohjasi matkojen sisältöä VekuVaku-hankkeen tavoitteiden ja rahoittajien odotusten mukaisiksi siirtäen fokuksen vesivoiman kulttuuriperintöön. Suunnitelmiin tehtiin tarvittavat muutokset, kartoitettiin saatavilla olevat palvelut, ja kilpailutettiin ne. Seuraavaksi mietittiin, miten tuotetta kannattaa markkinoida, ja millaisissa kanavissa. Lisäksi selvitettiin, löytyikö matkoille myyjää, ja millaisin ehdoin. Matkanjärjestäjiä kontaktoitiin, ja saatiin arvokasta palautetta tuotteen kaupallisesta arvosta, merkityksestä ja vetovoimasta. Lanseerausvaihetta imitoitiin siinä vaiheessa, kun testiryhmään haettiin osallistujia.

Viestintä tapahtui suorakontaktointina sähköpostin, puhelimen ja loppuvaiheessa myös aiheesta kiinnostuneiden fb-ryhmien välityksellä. Matkoista kerättiin sähköisen kyselyn avulla palautetta, joissa osallistujilta selvitettiin mm. asiakastyytyväisyyttä, palvelun laatua ja kehitystarpeita. Kysely sekä projektin varrella saatu muu suullinen tai kirjallinen palaute analysoitiin, ja Vedestä voimaa -tuotteistus koottiin SWOT-analyysin muotoon.

Tuotteistusprosessin kuvaus

Yksi-, kaksi- ja kolmipäiväisten vesivoiman kulttuuriperintöä esittelevän Oulusta tai Kajaanista alkavien ja päättyvien kiertomatkojen suunnittelu ja pilotointi toteutettiin yhteistyössä aiheesta kiinnostuneiden tahojen kanssa, kuten kuntien, energiayhtiöiden ja matkailu- ja ravitsemusalan yrittäjien kanssa. Päävastuu matkojen suunnittelun ja pilotoinnin toteutuksesta oli MKN Itä-Suomella, jonka lisäksi sitä oli alihankintana toteuttamassa paikallisen toimintaympäristön hyvin tuntevat Oulun Maa- ja kotitalousnaisten asiantuntijat. Osallistujiksi haettiin tuotteista kiinnostuneita matkanjärjestäjiä (potentiaalisia myyjiä), paikallisoppaita ja muita keskeisiä matkailutoimijoita, mutta näistä ei ilmoittautuneita löytynyt riittävästi kuin yhden päivän matkalle. Osa koki kolmipäiväisen matkan liian pitkäksi ja osa kritisoi kapeaa näkökulmaa aiheeseen.

Erityisesti pidemmällä matkoilla toivottiin olevan vesivoiman kulttuuriperinnön lisäksi suhteessa enemmän myös muuta mielenkiintoista sisältöä. Osa halusi tietää, tuodaanko matkan aikana esiin myös vesivoiman negatiivisia vaikutuksia ympäristöön, sekä millaisin keinoin niitä on pyritty vähentämään esimerkiksi patoja purkamalla tai kalateitä rakentamalla. VekuVaku-hankkeen tavoitteissa pysyttiin, mikä rajasi osan Oulujoen historiaan liittyvistä teemoista (terve, uittojoki, lohijoki) pilottimatkojen sisällöistä pois. Vähäisestä kiinnostuksesta johtuen matkoille osallistumista tarjottiin veloitusetta myös kuluttajille (potentiaalisille ostajille),

joita löytyikin aiheeseen liittyvistä fb-ryhmistä riittävä määrä. Matkoista kiinnostuneille lähetettiin ilmoittautumislomake, jossa selvitettiin myös varsinaisen pääaiheen eli vesivoiman kulttuuriperinnön lisäksi kiinnostusta nähdä muita nähtävyyksiä tai käyntikohteita matkan varrella. Koonti ilmoittautumislomakkeesta:

Oulun kyselyyn vastasi 12 henkilöä, joilta kysyttiin mille matkalle olisivat kiinnostuneita lähtemään mukaan. Oulun yksipäiväisestä matkasta oli kiinnostunut 9 henkilöä ja kolmipäiväisestä matkasta 9 henkilöä. Yksi vastanneista ilmoitti, ettei ollut kiinnostunut kummastakaan (vahvistusvaiheessa yksipäiväinen matka kiinnosti enää viittä ja kolmipäiväinen kahta henkilöä). Oulujoen vesistön rakentamisen historian ja arkkitehtuurin lisäksi vastanneet olivat erityisen kiinnostuneita näkemään, kokemaan tai kuulemaan matkan aikana luontopolkuja tai muita luontokohteita (9 hlöä), vanhoja kirkkomiljöitä (7hlöä), museoita ja näyttelyitä tai lähiruokakohteita (5 hlöä). Muina kohteina vastaajat mainitsivat tarinat sekä vesistön varren taloihin, tiloihin ja ihmisiin liittyvän historian. Lisäksi oli mahdollisuus esittää toiveita ja terveisiä järjestäjille, kommentteja tähän saatiin viideltä vastaajalta:

- *Olisipa mahtava osallistua (jos aikataulu sopii). Koska olen esiintyjä, niin lähtisin heti historian hahmossa myös matkaemännäksi! (opaspalveluita tarjoava henkilö reitin varrelta)*
- *Pitempikin reissu kiinnostaisi sisällöltään, mutta en valitettavasti pääse irrottautumaan muista töistä sinne mukaan. Hienoa, jos nämä molemmat pilotointimatkat toteutuvat! (luontopalveluyrittäjä reitin varrelta)*
- *Olisi hyvä saada vähäsen tietoa, miten vesistö on vaikuttanut ihmisiin ja heidän elämäänsä. Se voi olla iso apu, kun voidaan esim. saada vettä peltoihin mutta myös "kurous" kun kevään tulvat tuhoavat pellot (opaspalveluita tarjoava reitin varrelta)*
- *Miten säätövoimalojen ja vaelluskalojen hyvä yhteinen tulevaisuus voidaan parhaiten turvata (matkailuyrittäjä reitin varrelta).*

Kajaanin kaksipäiväisen matkan osalta vastauksia saatiin vain kahdelta henkilöltä. Heitä kiinnosti erityisesti lähiruokakohteet, mutta myös museot ja näyttelyt sekä vanhat kirkkomiljööt saivat äänen. Toiveet ja terveiset:

- *Hanke vaikuttaa mielenkiintoiselta ja mielellämme haluaisimme olla jossain muodossa mukana, joko kuulolla hankkeen etenemisestä ja tuotoksista, tai lisäksi osallistumisella tutustumismatkalle; oma osallistuminen on epävarma*

ja riippuu vielä kokonaisuohjelmasta sekä omasta työtilanteesta. Kohteiden kiehtovat tarinat ja mieleenpainuvat opastukset ovat avainasemassa, jotta retkipäivistä ryhmille saadaan mielenkiintoiset ja muistorikkaat elämykset. Kaikki kohdan 4 teemat kiinnostavat (matkanjärjestäjän edustaja).

Tilatut pilotointimatkat toteutuivat sää- ja muiden olosuhteiden antamissa puitteissa sovitussa aikataulussa. Kolmipäiväinen matka toteutettiin Oulusta 10.-12.5., kaksipäiväinen matka Kajaanista 16-17.5. ja yksipäiväinen matka Oulusta 19.5 (matkaohjelmat liitteissä). Pilotointimatkoihin osallistui 7-10 osallistujaa. Matkanjohtajana Oulun matkoilla toimi Essi Keränen Oulun Maa- ja kotitalousnaisilta ja Kajaanin matkalla Veera Kettunen MKN Itä-Suomesta.

Taustatyönä suunniteltiin matkojen toteutus kohteineen ja aikatauluineen, sekä kilpailutettiin kuljetus-, majoitus- ja ravitsemispalvelut. Joillain etapeilla ei ollut tarvittavia palveluita saatavilla, joka aiheutti muutamia uudelleenjärjestelyitä mm. reittien osalta. Jatkoa ajatellen todettakoon, ettei loppukevät ole vastaavien matkojen järjestämiseen otollisinta aikaa, sillä sesonkien ulkopuolella oli haasteellista löytää avoimna olevia, laadukkaita majoitus- ja ravintolapalveluita. Myöskään maisemat eivät tähän aikaan vuodesta ole vielä parhaimmillaan, eikä maastossa liikkuminen miellyttävintä maaperän kosteuden takia.

Ämmänkosken voimalaitos. Koivukosken voimalaitos. Utasen voimalaitos. Essi Keränen, 2022.

Merikosken voimalaitos. Lamminahon tila. Karppalan mylly. Hepoköngäs. Essi Keränen, 2022.

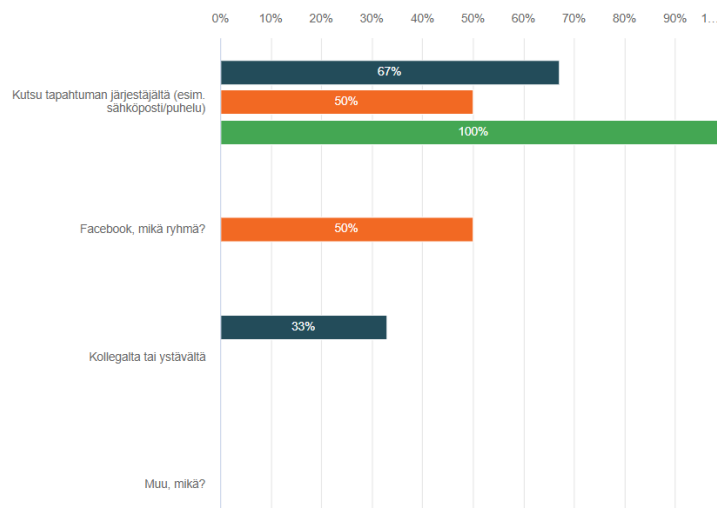

Palaute

Osallistujilta kerättiin kokemuksia ja kehittämissuhteita sähköisen Webropol -kyselyn avulla, jossa vihreä = yksipäiväinen matka Oulusta (2 vastaajaa), musta = kolmpäiväinen matka Oulusta (6 vastaajaa) ja oranssi = kaksipäiväinen matka Kajaanista (8 vastaajaa). Taustakysymyksillä selvitettiin mistä vastaaja oli saanut tiedon matkasta, oliko hanke tai sen toiminta vastaajalle ennestään tuttu sekä mikä herätti kiinnostuksen osallistua matkalle.

1. Mistä sait tiedon matkasta?

Pääosa vastaajista oli kontaktoitu suoraan, joko sähköpostitse tai puhelimitse. Yksipäiväisen Oulusta lähteneen retken kaikki vastaajat saivat tiedon matkasta suoraan järjestäjätimiltä, kolmpäiväisen retken vastaajista neljä järjestäjätimiltä ja kaksi kollegalta tai ystävältä, ja Kajaanista lähteneen kaksipäiväisen matkan vastaajista neljä sai tiedon suoraan järjestäjiltä, kolme Vintage Sotkamo ja yksi Vintage Kajaani fb-ryhmästä.

2. Vesivoiman kulttuuriperintö -hankkeessa (VekuVaku) nostetaan esiin Oulujoen vesistön ja Luulajajoen voimalaitokset ja niiden yhdyskunnat kulttuuriperintönä ja monipuolisena voimavarana. Rajat ylittävän yhteistyön ansiosta pohjoisten jokien voimalaitosrakentamisen kulttuuriperintö täsmentyy, tulee tunnetuksi ja vahvistaa paikallisten yhteisöjen identiteettiä.

- Olin kuullut VekuVaku -hankkeesta ennen matkaa
- Olin tutustunut VekuVaku -hankkeen toimintaan tai kotisivuihin ennen matkaa
- En ollut kuullut hankkeesta ennen, tutustuin toimintaan tai kotisivuihin matkan aikana
- Mikä VekuVaku?

Kaikista 19 vastaajasta peräti seitsemälle oli VekuVaku -hanke ennestään tuttu, kuusi oli tutustunut hankkeen toimintaan tai kotisivuihin ennen matkaa, ja kuusi ei ollut kuullut hankkeesta ennen, mutta tutustui sen toimintaan tai kotisivuihin matkan aikana. Yhdellekään osallistujalle ei hanke jäänyt tuntemattomaksi.

3. Mikä sai kiinnostuksesi heräämään matkaa kohtaan / miksi päätit ilmoittautua mukaan?

Useissa avoimissa vastauksissa nousi esiin kiinnostava reitti, kohteet tai ohjelma, hanketuotteistus ja vesivoimaloiden soveltuvuus matkailukohteiksi, arkkitehtuuri, rakennusperintö tai vesivoima teemana. Osalla oli henkilökohtaisia sidoksia aiheeseen opiskelun, työ- tai asumishistorian osalta, joista tässä tarkemmin:

- *Hankkeen "tuotteistaminen" kiinnosti. Ja olihan sekin, että pandemian aikana itse en mennyt juuri ulko-ovea kauemmaksi, niin kiinnosti mitä muut ovat asian suhteen tehneet. Lisäksi 30 vuotta tiedottajana yhtiössä toimineena mietin, miten uudet vesivoimaan liittyvät haasteet voitaisiin hanskata. Etenkin vesivoiman merkitystä nykyään olisi tuotava tehokkaasti esille.*
- *Vesirakentaminen on aina kiinnostanut minua. Opiskelin aikoinaan Oulun yliopiston rakentamistekniikan osastolla. Olen ollut mukana Pohjois-*

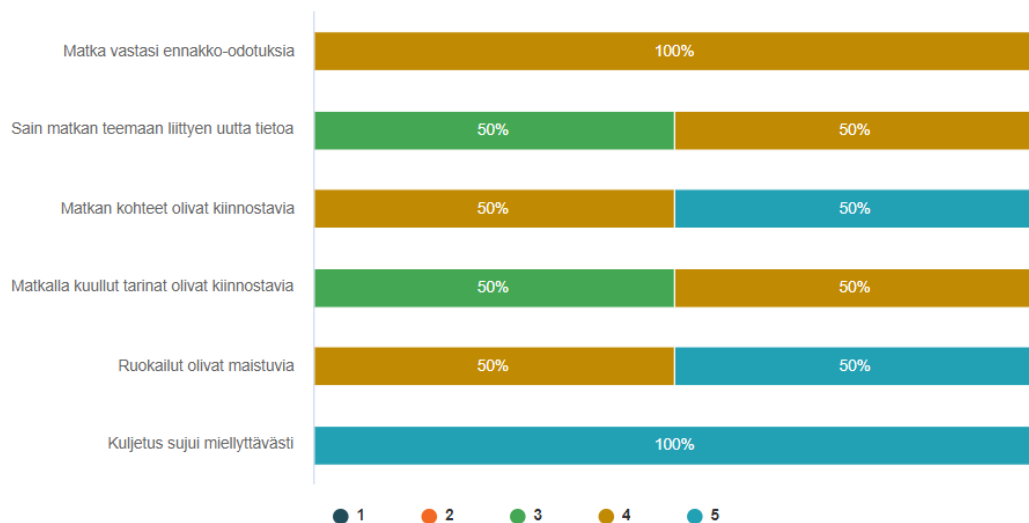
Pohjanmaan Matkailuyhdistys ry:n toiminnassa ja kiinnosti matkan sopivuus matkailukohteena.

- *Koulutustausta koskettaa rakennusperintöä. Kohteet uniikkeja.*
- *Vesivoiman rakentaminen ja suhde kalastukseen/kalastoon kiinnostaa.*
- *Omakohitaiset kokemukset Kuhmo -Kajaani vesivoimaloista, kaikki ennen -nyt historiasta myös ylävesiltä ja miten ne linkittyvät yhteen Oulujoen historiaan*
- *Aihe läheinen henkilökohtaisesti. Sopiva ajankohta itselle.*
- *Voimalaitosten historia kiinnostaa, koska toimin paikallisoppaana Oulun seudulla. Opasyhdistyksellä on kiinnostusta yhteistyöhön retkien järjestämisessä.*
- *Olin kiinnostunut mitä teemoja VekuVaku -ohjelma tuo esille yleensä matkalla ja eri kohteissa.*

Jatkokysymyksissä (4–7) selvitettiin pilottimatkojen onnistumista osa-alueittain, pyydettiin kokonaisuudelle arvosana sekä kommentoimaan mitä jäi erityisesti mieleen tai mitä olisi voinut jättää väliin tai toteuttaa toisin.

Yksipäiväinen matka Oulusta

Matka vastasi hyvin ennakko-odotuksia (keskiarvo 4.0), osallistuja sai matkan teemaan liittyen uutta tietoa kohtuullisesti (ka 3.5), ja matkan kohteet (ka 4.5) koettiin kiinnostaviksi. Tarinat (ka 3.5) koettiin tällä matkalla muita laimeammiksi. Majoitusta ei tähän matkaan sisältynyt, mutta ruokailut olivat maistuvia (ka 4.5) ja kuljetuspalvelut (ka 5.0) erinomaisia. Kokonaisuudelle annettiin arvosanaksi neljä. Mieleen jäi erityisesti Leppiniemen hieno kokonaisuus, Ainolan puiston avaruus ja vesiuomien virtaus sekä Pyhäkosken voimalaitoksen museon historiallinen esineistö, säätövoimalan toiminnan esittely sekä merkitys energiataloudessa. Toteutuksessa ei ollut huomautettavaa, sillä jokaisessa kohteessa oli jotain mielenkiintoista ja merkittävää.

Asteikolla 1= erittäin huonosti, 2= hieman huonosti, 3= ei hyvin eikä huonosti, 4= hyvin, 5= erittäin hyvin.

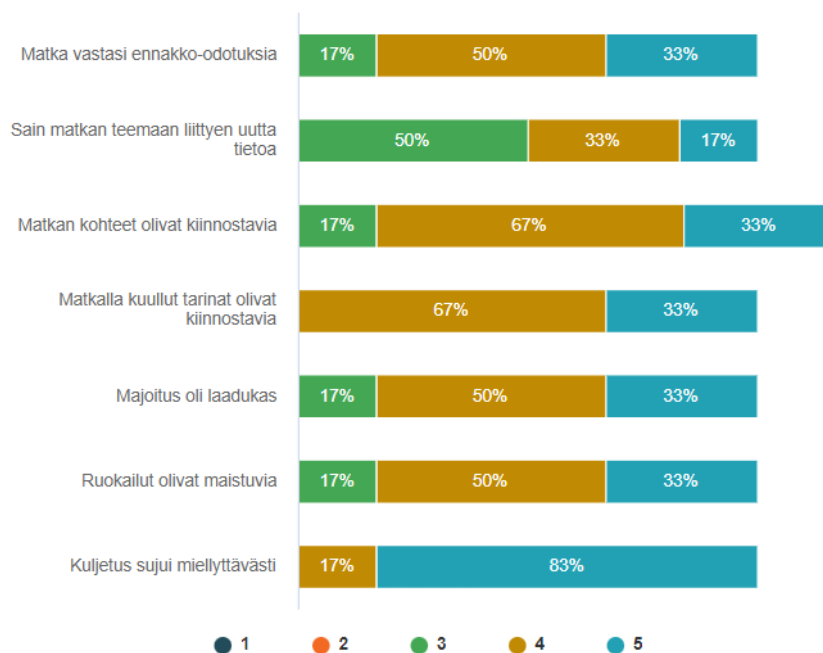
Kolmipäiväinen matka Oulusta

Matka vastasi hyvin ennakko-odotuksia (keskiarvo 4.2), osallistuja sai matkan teemaan liittyen uutta tietoa melko hyvin (ka 3.7), ja matkan kohteet (ka 4.1) ja tarinat (ka 4.3) koettiin kiinnostaviksi. Majoitus oli riittävän laadukas (ka 4.2), ruokailut maistuvia (ka 4.2) ja erityisen miellyttäväksi koettiin kuljetus (ka 4.8). Kokonaisuudelle annettiin arvosanaksi neljä.

Matkasta jäi erityisesti mieleen Aila Vähämaan kertomus Seitenoikealla, Uiton alue Vaalassa, Rokua ulkoilukohteena ja rauhallisena majoituskohteena, Hepoköngäs, Vaalan uimarantamaisema, Kajaanin kohteet, voimalaitosten asuinalueet ja Koivulan maitotila, voimalaitosten jyrkyys ja arkkitehtuuri, vaikka toisaalta hienojen voimalaitostaajamien autioituminen jäi harmittamaan. Lisäksi mainittiin mukava seurue, ammattilaiskuljettaja, hankkeen kokonaislaajuus, pieni ydinporukka, muiden kohteiden kuin voimalaitosten merkityksen esiintuominen (lähiruoka, muut palvelut, yritystoiminta) sekä kirjan jakaminen mukanaolijoille. Hepoköngäs koettiin tutustumisen arvoiseksi ja siellä oloon olisi kaivattu lisää aikaa (vähintään tunti, toisaalta jonkun mielestä se ei sopinut joukkoon ollenkaan).

Jylhämä jakoi mielipiteitä, toisaalta toivottiin että sen voimalaitoksen / Uutelan alueelle olisi tutustuttu kävellen, toisaalta Jylhämän rappiotilalle toivottiin kohennusta kunnan toimesta tai sitten kohde voitaisiin ohittaa sujuvasti. Johonkin voimalaitokseen olisi ollut hyvä päästä sisään (esim. Ervin sisäinen arkkitehtuuri), myös Utasen alakanavan näkeminen kutukukulalta. Yksi oli kiinnostunut nimenomaan voimalaitoskohteista, ja koki että Vaalan keskustassa käytettiin suhteessa liian paljon aikaa, hänen mielestään Vaalassa olisi voinut aloittaa suoraan Uiton alueelta. Kotijuustola oli ihan kiinnostava, mutta ei kahden mielestä sopinut matkan kokonaisuuteen. Muutama taas oli sitä mieltä, että voimalaitoskäyntejä oli aivan liikaa, ja matka olisi voinut olla kestoiltaan lyhyempi. Joidenkin voimalaitosten tilalle ehdotettiin kulttuurikohteita ja maiseman tai vesistön tarinaa yleisemmin. Muutamien mielestä omatoiminen tutustuminen Rokuaan oli yksi retken parhaista osuuksista, kun taas yhden mielestä voimalaitokset ovat erämaassa ja niihin tutustuttiin ulkoilmassa, joten muita retkikohteita ei olisi tarvinnut sisällyttää ohjelmaan. Lisäksi yhden mielestä Ihmeen tilalla ruokapaikkana olisi voinut olla Jättiläisenmaa. Pohdintaa aiheutti myös, kenelle tätä on tarkoitus myydä, ja että voi olla vaikeaa tuotteistaa ostettavaksi pelkästään voimalaitoksiin perustuen, kun kohderyhmä on varmaan aika pieni. Ohjelman olisi voinut tulostaa paperisena osallistujille (tästä otettiin opiksi seuraavilla matkoilla).

Asteikolla 1= erittäin huonosti, 2= hieman huonosti, 3= ei hyvin eikä huonosti, 4= hyvin, 5= erittäin hyvin.

Kaksipäiväinen matka Kajaanista

Matka vastasi melko hyvin ennako-odotuksia (keskiarvo 3.8), osallistuja sai matkan teemaan liittyen uutta tietoa hyvin (ka 4.1), ja matkan kohteet koettiin kiinnostaviksi (ka 4.3) ja tarinat (ka 4.8) erityisen kiinnostaviksi. Majoitus (ka 3.8) ja ruokailut (ka 3.6) jäivät palveluissa hieman keskiarvoa heikommiksi, mutta kuljetus (ka 4.8) koettiin erityisen miellyttäväksi. Kokonaisuudelle annettiin arvosanaksi neljä.

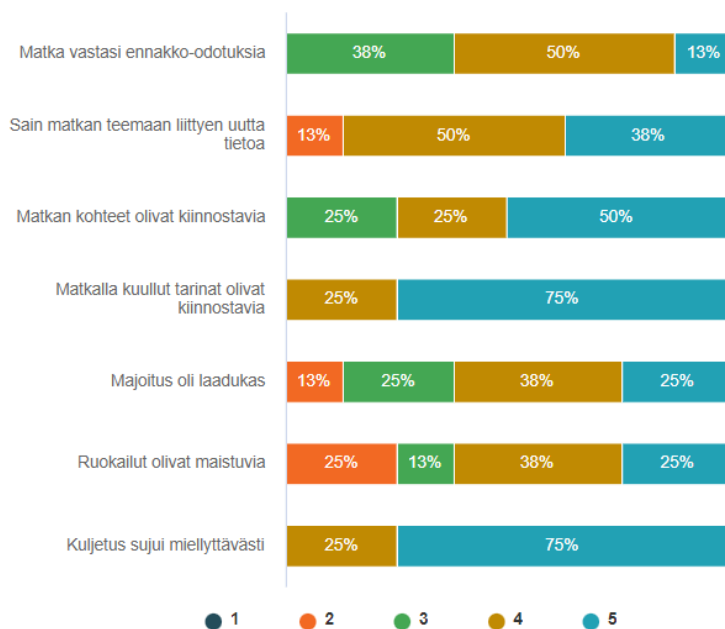
Matkasta jäi useammassa vastauksessa mieleen erityisesti osallistujien ja paikallisoppaiden anti, kerrotut tarinat, asiantuntemus sekä kohteiden maisemat, Komulankönkään tyrskyt ja voimalaitoksista Emäjoen voimalaitokset sekä erityisesti Seitenoikea.

Toteutukseen liittyen kommentoitiin seuraavaa:

- *Voimaloiden ja niiden miljöiden arkkitehtuurista olisi voinut kertoa innostavammin, opastuksesta jäi vähän innoton ja lattea vaikutelma.*
- *Arkkitehtien taustoja olisi voitu avata vähän laajemmin - esim. Aarne Ervillä on paljon ansioita voimaloiden lisäksi, niitä olisi voitu edes mainita.*
- *Sinällään mitään ei kannata jättää pois, mutta näkökulmia voisi miettiä, ja kuulla myös vaikkapa hankkeen kriittistä puolta. Vesivoima itsessään herättää keskustelua, eli vaikka on puhdasta, niin mikä on merkitys järvien, jokien ja merien eläinmaailman kannalta.*
- *Voimalaitoksissa olisi voinut käydä sisällä. Karppalan myllylle oli liian vähän aikaa. Ohjelmassa mainittuun Kajaanin linnanraunioille ei valitettavasti päästy, remontin jälkeen oli vielä portit kiinni. Lisättyinä kohteilla Katerma, Leppikoski.*
- *Tervetulo kahvit hotellissa olivat ehkä turhia, koska ne aiheuttivat aikatauluhuolta matkanjärjestäjässä. Koska kohteet olivat mielenkiintoisia, niissä viivytettiin suunniteltua pitempään. Lisäksi pullansyönti ei ole kovin terveellistä ja sen osuutta matkoilla voi huoletta vähentää.*
- *Informaatio olisi voinut olla tarkempaa voimalaitoksista, samoin myllyjen eri käyttötarkoitukset. Samuli olisi voinut olla aktiivisempi, koska on virkamies ja päätyö.*

- *Opas aina myöhässä ja jouduttiin odottamaan.*
- *Johonkin voimalaan olisi pitänyt päästä sisälle ehdottomasti.*
- *Luento maaperän muodostumisesta 2,5 miljardia vuotta sitten aivan turhaa, samoin omaelämäkerran esittely ei kuulu aiheeseen.*
- *Matkalla persoonia mukana, tietyt tarinat eivät sovi kaikkien korville, näihin olisi voitu puuttua napakammin.*
- *Voimalaitokset olivat mukavia, lisänä olisi voinut olla muutakin aktiviteettia tasapainottamassa päivää, koska tietoa ja asiaa tuli paljon. Olisiko päivä riittänyt, jossa tärkeimmät kohteet. Lähtö Suomussalmelta tai Kajaanista ja kohteet valittu läheltä?*

Asteikolla 1= erittäin huonosti, 2= hieman huonosti, 3= ei hyvin eikä huonosti, 4= hyvin, 5= erittäin hyvin.

Osallistujille annettiin mahdollisuus antaa vapaasti palautetta ja kehittämisehdotuksia. Tässä palautteet matkoittain:

Yksipäiväinen matka Oulusta

- *Matkanjärjestäjien ja muiden toimijoiden yhteistyö pitäisi saada vireille. Kiinnostus pilottimatkoihin oli aika suppeaa.*

- *Ennakkotiedoissa voisi mainita kohteissa olevia erillisiä teemoja ja yksityiskohteita*

Kolmipäiväinen matka Oulusta

- *Matka olisi ollut huomattavasti onnistuneempi, jos ei olisi satanut vettä mutta sillehän ei voi mitään.*
- *Pitää varmaan miettiä kohderyhmiä tarkasti (mitä kautta tieto leviäisi paremmin ja laajemmin) ja miten saataisiin paremmin hankkeen kokonaiskuva esille ja sen merkitys nykyaikaan.*
- *Etäisyydet ovat pitkiä. Kuljetuksen kiinnittää huomiota; laadukkaat bussit, WC pakollinen autossa, tilavampi.*
- *Joella tai Oulujärvellä käynti (vesiltä komeat maisemat, höyrylaiva, ym.)*
- *Retken ajankohta (mieluummin 2 vkoa myöhemmin), matkan kesto? (olisiko 2 pv parempi)*
- *Retken havaintojen ja esille tulevien asioiden kirjaaminen heti. Yhteiset hetket majoituspaikoissa (tarinointi, visiointi heti)*
- *Matkaesite? Olisin kaivannut matkalle karttaa, johon olisi merkitty matkan reitti ja kohteet (ja lyhyet kuvaukset kohteista, esim. kuvat voimalaitoksista ja asuinalueista ja keskeiset tiedot niistä.) Olisi myös hienoa, jos olisi olemassa jonkinlainen opas/esite (vaikka virtuaalinen) vesivoimakohteista, jossa olisi kuvia ja tietoa kohteiden rakentamisesta ja kohteista eri vuosikymmeninä (ja kuvia kohteista, joita ei enää ole esim. parakkiasuminen/ Ahmala), jota voisi seurata matkan aikana. Jos alueelta ei ole omia muistoja, on vaikea yhdistää sinänsä kiinnostavia muistoja ja kertomuksia paikkoihin.
*Vesivoimalaitosrakentaminen on teemana todella kiinnostava ja siihen liittyvää tietoa on nyt hankkeessa ansiokkaasti koottu hyödynnettäväksi. Matkan suunnittelun pitäisi nojata vahvemmin tähän tietoon ja olisi tärkeää panostaa tiedon esittämisen tapoihin.**
- *Keskeinen tarina olisi hyvä kertoa jämäkämmin. Oulujoen ehdottomat kohteet Merikoski, Pyhäkoski ja Jylhämä. Vaalassa teema rikastuu: tervakuljetus ja matkailu Lamminahossa ja uitto Uiton majalla, jossa voi kertoa myös Oulujoki Oy:n entisestä sahasta. Toisena päivänä järjestys: Ämmä, Aittokoski, Seitenoikea. Puromyllyjen historia Karppalan myllyllä.*
- *Ainakin yksi tutustuminen voimalaitoksen sisätiloihin.*

- *Matkan järjestelyt/kohteet varmistettava "edellisenä päivänä"*

Kaksipäiväinen matka Kajaanista

- *Varmaan aika hintava teemamatkailuidea, potentiaaliyleisö on varmaan aika kapea. Tällä matkalla osallistujien anti jäi päällimmäiseksi anniksi - miten koota yhtä kiinnostavia osallistujia - ei varmaan helppoa saada kokoon ryhmiä tavan turisteista? Ehkä kerran vuodessa toteutettavissa oleva idea, jota pitäisi markkinoida täsmäyleisölle, joiden intressit ovat tiedossa - kutsumatkana? Sinänsä ympäri Kainuuta kiertävä arkkitehtuurimatka voisi houkutellakin, mutta laajemmalla perspektiivillä. - Voimalat ja niiden miljööt ovat aika kapea alue, ehkä retkeen voisi liittää muitakin teollisuuskohteita, jos nyt teollistuminen on alateemana, Otanmäki Oy ja Kajaani Oy nyt suurista kohteista mainitakseni, niiden ympärillä eli paljon elämää ja yhtiöt vaikuttivat monien elämään. Arvelisin, että tämä matka tuli maksamaan aika paljon enemmän, kuin olisin valmis maksamaan vastaavista järjestelyistä - ja kuten sanoin, osallistajat vastasivat parhaasta annista.*
- *Pakettia kannattaa kehittää palvelumuotoilun näkökulmasta. Kannattaa tehdä kysely tai useampi mahdollisesti palvelua tarjottavalla alueella - mitä ihmiset haluavat nähdä ja mikä on kiinnostavaa. Tällaisenaan matka puhuttelee rakennus- ja kansanperinteen kanssa työskenteleviä tai harrastavia. Millä tavalla tämän saisi tuotteistettua siten, että mukana myös jokin yritys, joiden kannattaa tuottaa joku tietty palvelu mukaan osana kokonaisuutta.*
- *Annoin jo aiemmassa kommentissani. Halusin lisätä paikallisten oppaiden erinomaisen kiinnostavat annit, jotka unohdin mainita.*
- *Hakasuon mylly voisi kuulua ohjelmistoon.*
- *Myös muita teollisuusaloja voisi olla, joku rautaruukki tai rautahytti? Hyrynsalmen Hallan tärpättitehdas.*
- *Kalateiden puuttuminen voimalaitoksista on pitkä miinus, vähämerkitykselliset padot voisi purkaa kuten muualla jo tehdään. Aiheesta pitäisi myös pystyä keskustelemaan avoimesti ja rakentavasti osallistujien kesken. Tunnelma välillä lähes painostava, joten keskustelu jäi yhden näkökulman varaan.*

- *Teemana hyvä, lisättynä puu-uitot ja niiden merkitys Kainuuta silmällä pitäen.*
- *Kainuussa etäisyydet ovat pitkiä ja erämaataipaleille olisi kaivannut selostusta paikallisesta rakennusperinnöstä ja kulttuurista. Onneksi osallistujat pelastivat tilanteen.*
- *Jos jotain sovittu, tulee matkanjohtajan pitää aikatauluista tiukasti kiinni. Nyt tuntui että osalle tämä ei ollut itsestään selvää. Tässä auttaisi, jos itse kohteessa ei niin paljon kerrontaa, vaan sitä voisi alustaa jo mennessä ja tarvittaessa jatkaa keskustelua bussissa. Välimatkat niin pitkiä, että helposti alkaa kertautumaan, jos joka kohteessa joudutaan odottamaan jonkun vessassa käyntiä tai kannustetaan aikatauluista poikkeamista. Paikallisoppaat tosi hyviä, asiantuntijoiden anti pitäisi saada ohjattua ammattioppaan käyttöön. Näin saadaan kokonaisuus eheäksi, luontevaksi ja kiinnostavaksi.*
- *Aikataulusuunnittelu tärkeää. Runko oli hyvä, vähän lisää vesivoimaan liittyviä aiheita mukaan. Historiaa jokien merkityksestä aikojen saatossa ja vastaavaa.*
- *Tasapainoksi muutakin ohjelmaa voimalaitoksien ohelle. Bussimatkaan olisi voinut sisällyttää jotain kerrottavaa.*

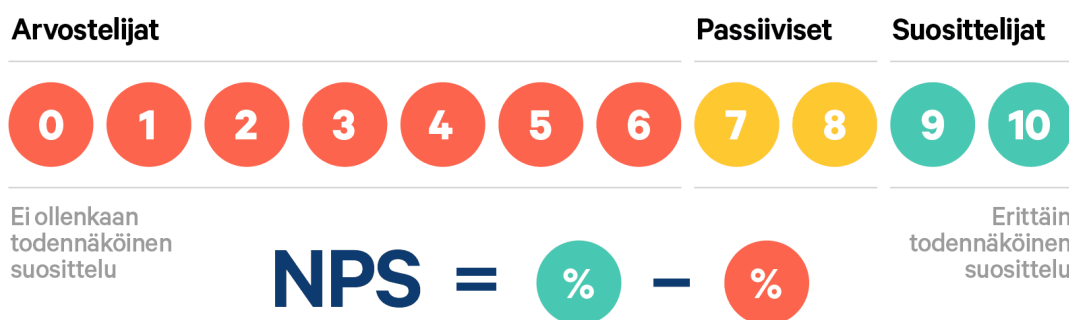
Osallistujilta kysyttiin myös minkä verran he olisivat valmiita maksamaan vastaavasta matkasta, yksipäiväisen matkan keskiarvo oli 37,50 euroa (25 € - 50 €), kaksipäiväisen matkan keskiarvo 166,10 euroa (0 € - 300 €) ja kolmpäiväisen matkan keskiarvo 408,30 euroa (240 € - 660 €). Todellisiin kustannuksiin verrattuna täytyy todeta, että tällä kulurakenteella matkat eivät ole kannattavia eivätkä vastaa osallistujien hintamielikuvaa.

Ryhmäkokoja tulisi kasvattaa, jolloin palveluista voi saada hieman määrälennusta. Isommalla ryhmällä saadaan myös yksikköhintaa per matkustaja kohtuullistettua kuljetuksen osalta. Yhden hengen majoitushuoneet ovat suhteessa kalliimpia, joten tätä kannattaisi ehkä tarjota ryhmille, joille yhteismajoitukset sopivat paremmin (toisensa ennalta tuntevat; alan opiskelijat, yritysten tyhy-päivät jne). Tämäntyyppisille ryhmille löytyisi myös persoonallisempia vaihtoehtoja majoitusten ja ruokailujen osalta.

Lopuksi tiedusteltiin, olisivatko osallistujat valmiita lähtemään uudelleen samantyyppisille matkoille tai suosittelevatko he vastaavia matkoja omille verkostoilleen. Tässä käytettiin Net Promoter Scorea (NPS), joka on kansainvälisesti

käytetyin asiakasuskollisuuden mittari. Se mittaa asiakkaan suosittelemahalukkuutta ja tyytyväisyyttä yhden kysymyksen avulla. Kysymykseen vastataan asteikolla 0-10, jossa 1 tarkoittaa erittäin epätodennäköistä suosittelemahalukkuutta ja 10 erittäin todennäköistä suosittelemahalukkuutta. Arvion perusteella vastaajat jaetaan kolmeen luokkaan: 9-10 = suosittelemahalukkuudet, 7-8 = passiiviset / neutraalit ja 0-6 = arvostelijat. NPS lasketaan vähentämällä arvostelijoiden prosenttimäärä suosittelemahalukkuuksien prosenttimäärästä. Luku sijoittuu välille -100 (ei yhtään suosittelemahalukkuutta) ja 100 (ei yhtään arvostelijaa).

Vastaukset:

Lähtisin uudelleen vesivoiman kulttuuriperintöön pohjautuvalle matkalle (eri kohteet)

1pv **NPS 0** (arvostelijat 0-6, n=0, passiiviset 7-8, n=2, suosittelemahalukkuudet 9-10, n=0), **ka 8,0**

2pv **NPS 0** (arvostelijat 0-6, n=3, passiiviset 7-8, n=2, suosittelemahalukkuudet 9-10, n=3), **ka 7,1**

3pv **NPS 100** (arvostelijat 0-6, n=0, passiiviset 7-8, n=0, suosittelemahalukkuudet 9-10, n=6), **ka 9,8**

Suosittelisin vastaavia matkoja verkostolleni

1pv **NOS 50** (arvostelijat 0-6, n=0, passiiviset 7-8, n=1, suosittelemahalukkuudet 9-10, n=1), **ka 8,5**

2pv **NPS -12** (arvostelijat 0-6, n=4, passiiviset 7-8, n=1, suosittelemahalukkuudet 9-10, n=3), **ka 6,5**

3pv **NPS 100** (arvostelijat 0-6, n=0, passiiviset 7-8, n=0, suosittelemahalukkuudet 9-10, n=6), **ka 9,7**

Yksipäiväiseen kyselyyn vastasi vain kaksi henkilöä, joten NPS ei tässä ole kovin luotettava. Keskiarvo kuitenkin kertoo, että Oulun kolmipäiväisellä matkalla oli

mukana kaikkein tyytyväisimmät osallistujat, jotka olivat valmiita sekä suosittelemaan että lähtemään itse uudelleen matkalle. Kaksipäiväinen matka Kajaanista sai heikoimmat arvioinnit molemmista.

2.3. eMuseo -omatoimireitit

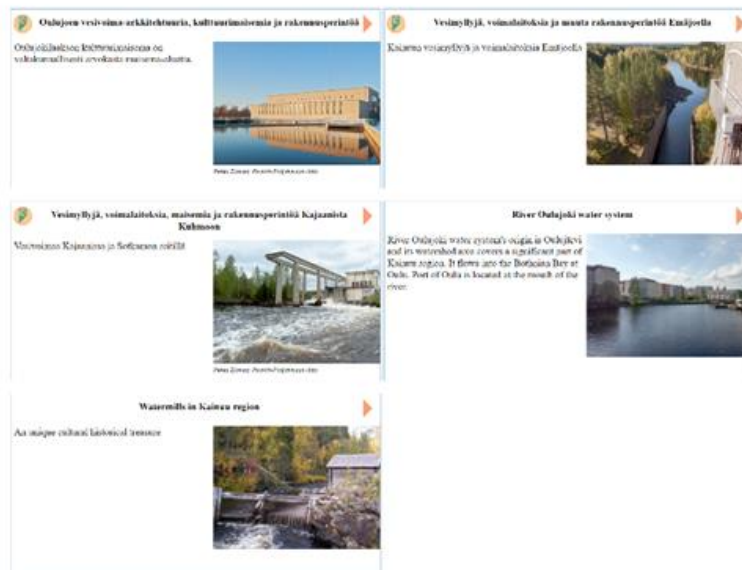
Vesivoiman kulttuuriperintöä esittelevien matoimireittien luominen eMuseo-mobiilioppaaseen aloitettiin tammikuussa, jolloin tutustuttiin VekuVaku -hankkeessa ja sen esiselvityksessä tehtyihin materiaaleihin. Reittejä suunnitellessa selvitettiin, millaisia reittejä oli jo olemassa esim. Geoparkin alla, onko reittejä mahdollista kulkea jalan, pyöräillen, meloen tai julkista liikennettä käyttäen, sekä millaisia lisäpalveluita reittien varrella on tarjolla. MKN Itä-Suomen ja Oulun Maa- ja kotitalousnaisten asiantuntijat kartoittivat aluetta, ottivat tarvittaessa lisäkuvia ja selvittivät mahdollisia yhteistyökumppanuuksia reittien varrelta. Todettiin, että lyhyitä etappeja voisi hyvin kulkea oman auton sijaan pyörällä tai pyörä-junayhdistelmällä. Tämä soveltuisi erityisen hyvin Oulusta Vaalaan ulottuvalle reitin osalle. Myös Kajaanin ja Sotkamon ympäristössä olevat Kainuun kohteet voisivat olla kiinnostavia (sähkö)pyörällä kulkien. Välimatkat todettiin pitkiksi, ja palveluverkko suppeaksi. Toisaalta monet alueen yritykset ovat mikro- tai pk-yrityksiä, joilla voisi olla tarjottavaa ryhmämatkojen sijaan juuri näille omatoimisille kulkijoille. Näissä haasteena tällä hetkellä palveluiden sesonkimaisuus ja lyhyet aukioloajat, ja osalla myös palvelun tasalaatuisuus. Myöskään lisäpalveluita esimerkiksi pyörämatkailijoille (lataus, pesu, eväät jne) ei juurikaan ollut saatavilla. Havaintojen ja tilaajan toiveiden sekä VekuVaku-hankkeen tavoitteiden perusteella päätettiin nostaa mobiilioppaaseen pääsääntöisesti vain vesivoiman kulttuuriperintöön oleellisin liittyvät kohteet. Näihin liittyvät materiaalit saatiin kerättyä pääasiassa VekuVaku -hankkeelta ja Museovirastolta, joiden kokoamisesta vastasi MKN-asiantuntijat. Heiltä saatiin myös osa teksti- ja kuvamateriaaleista. Tämä osa toimeksiannosta vei odotettua enemmän aikaa ja resursseja, sillä esimerkiksi Kainuun vesimylyjä hallinnoiva Kainuun Nuotta ei ollut kovinkaan yhteistyöhaluinen.

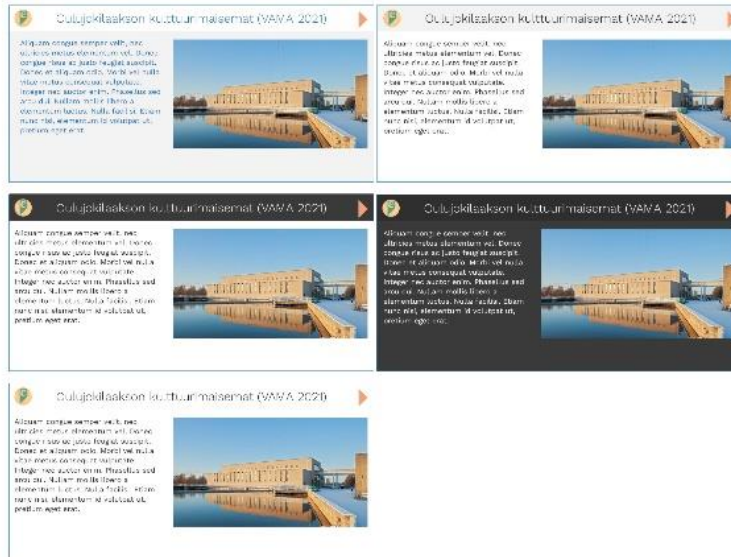
Mobiilioppaan käyttöön ja kohteiden viemiseen alustalle saatiin ohjeistusta Momeo Oy:ltä, jonka järjestämään Miten teen oman mobiilioppaan -etäkoulutukseen osallistuttiin helmikuussa. Koulutuksessa tutustuttiin mobiilioppaan tekemisen perusteisiin. Tarkoitus on, että vuosimaksullisen eMuseo -palvelun tilaajat tekevät alustalle itse mobiilioppaita, joihin voidaan liittää tekstiä, kuvia, ääntä ja videoita. Tilaajan kanssa sovittiin, että Momeo Oy:n Jean Smedman siirtää kootut aineistot kolmesta pääreitistä alustalle. Myöhemmin kohteita täydennettiin lisäämällä tekstejä ja kuvia, lisäksi vesivoimalakohteet sekä koonti Kainuun vesimyllyistä tuotiin alustalle englanninkielisinä. Viimeistelyvaiheessa mobiilioppaan ulkoasu tarkastettiin ja muokattiin alustan mahdollistamalla tavalla tilaajan toiveita vastaavaksi. Viimeistelyvaiheessa mobiilioppaan ulkoasu tarkastettiin ja muokattiin alustan mahdollistamalla tavalla tilaajan toiveita vastaavaksi.

VekuVaku

Oulujoen vesivoima rakennusperintö ja maisema

Alkuperäinen näkymä

Vaihtoehtojen kartoitusta

3 POHDINTA

Hyvä matkailutuote vastaa niin asiakkaan, tuottajan kuin alueenkin tarpeisiin.

Omat odotuksensa esittää myös tuotetta myyvä matkanjärjestäjä. Asiakkaan

näkökulmasta tuote vastaa ennako-odotuksia, on turvallinen ja hinta-laatusuhteeltaan hyvä, helposti ostettava ja saavutettava sekä tuo jotain lisäarvoa.

Palvelun tuottajan näkökulmasta sen tulee olla kannattavaa liiketoimintaa, olla hinnoiteltavissa, taata riittävä käyttöaste, lisätä kiinnostusta yrityksen muihin palveluihin, vastattava yrityksen brändiä ja tukea yrityksen arvoja. Alue haluaa

tuotteita, jotka lisäävät sen tunnettuutta ja vetovoimaa, tuovat lisätuloja, luovat työpaikkoja, tukevat muita palveluita sekä aluestrategiaa. Matkanjärjestäjä valitsee

luotettavalta toimijalta helposti varattavia ja myytäviä, kiinnostavia, muunneltavia ja

kaikin puolin toimivia palveluita, joilla on kysyntää.

Tässä toimeksiannossa oli monia haasteita. Kohderyhmä oli kapea ja käyntikohteet haluttiin pitää tiukasti rajattuina. Pitkien välimatkojen ja maaseutupalveluiden sesonkiluonteisuuden tuoma haasteellisuus korostui pidempikestoilla matkoilla saatavuusongelmina. Tämä vaikutti siihen, että perustason palveluillakin matkapakettien kustannukset nousivat yksittäisinä pienryhmätoteutuksina kohtuuttomiksi. Todellisen tuotteen kokonaishinta muodostuu asiakkaalle liian korkeaksi, mikäli paketteihin lisätään sille lisäarvoa tuovia, laadukkaampia palveluita, palkallisia matka-/kohdeopastuksia ja matkanjärjestäjän komissiot. Tuote ei näin ollen sovellu esimerkiksi viikko-ohjelmiin tai takuulähtöinä toteutettavaksi. Matkat voisivat olla toteutettavissa lyhyempikestoisina päiväretkinä lähialueille, jolloin kustannukset pysyisivät kohtuullisina. Mahdollisuuksia voisi olla myös ennakkomarkkinoinnilla harvakseltaan toteutettaville tai puhtaasti tilausmatkoille, joita markkinoitaisiin suoraan kohderyhmille. Tässä voisi olla apuna esimerkiksi Oulu2026 -statukseen liittyvä tuotteistus tai näkyvyys ERIH - European Route of Industrial Heritage -sivustolla.

Mikäli halutaan laajempaa yleisöä, tulisi sisältöä miettiä enemmän asiakas edellä, esimerkiksi sopivasti vesivoiman kulttuuriperintöä ja muita nähtävyyksiä tai käyntikohteita yhdistellen. Tässä voisi olla erilaisia teemoja, kuten Oulujoen vesistön arkkitehtuuriset helmet, Oulujoen teollistumisen historia ja sen vaikutukset maisemaan, Oulujoen vesistön asutuksen muutokset, Muuttuva Oulujoki – vesistön merkitys ennen ja nyt. Taustalle kannattaisi punoa mielenkiintoinen tarina, jota kerrotaan kohdeopastuksien sijaan koko matkan ajan. Tässä voisi hyödyntää matkailuoppaiden palveluita, ja tarjota heille taustamateriaalia jatkotyöstettäväksi. He voisivat tarjota tuotteita suoraan, matkanjärjestäjien kautta, sähköisissä alustoissa kuten Doerz tai kerätä ryhmän Kontikin kautta <https://www.kontiki.fi/ryhdy-ryhmankeraajaksi/> Toinen vaihtoehto olisi sitouttaa joku teemamatkoihin erikoistunut matkanjärjestäjä tähän, tarjoten asiantuntemusta ja antamalla vapaat kädet räätälöidä matkasuunnitelmat asiakkaiden toiveiden mukaisesti. Näin toimien on paremmat mahdollisuudet saada aktiivisesti myynnissä olevia tuotteita, joilla on myös kysyntää.

SWOT –analyysi /
Oulujoen vesistön vesivoiman
kulttuuriperintöön liittyvä tuotteistus

SISÄISET

Vahvuudet

- Asiantuntijuus
- Usko omaan asiaan
- Laadukkaat materiaalit
- Paljon kartoitettuja kohteita
- Oulujoen vesistön mahdollisuudet
- Arkkitehtuurin nostaminen esiin
- Vahvat verkostot ja niiden hyödyntäminen
- Paikallisoppaiden käyttäminen

Heikkoudet

- Kapea niche –markkina
- Tiukka sisällönrajaus
- Pitkät välimatkat, saavutettavuus
- Aikataulujen venyttäminen
- Ammattioppaan puute
- Palveluiden sesonkiloonteisuus
- Palveluiden laatuhaasteet
- Raskas kustannusrakenne
- Tiedon siirrettävyys ulkoiselle oppaalle
- Yli 24h matkat: matkanjärjestäjän oikeudet
- Vesivoimaan liittyy ristiriitaisia tunteita ja kriittistä suhtautumista

ULKOISET

Mahdollisuudet

- Asiakas keskiöön, huomioidaan palaute ja kehitysehdotukset, alueen muun tarjonnan hyödyntäminen
- Laadukkaan materiaalin jatkohyödyntäminen
- Sopivan jälleenmyyjän löytäminen ja sitouttaminen
- Ammattimaisten opaspalveluiden hyödyntäminen
- Tarinoiden hyödyntäminen
- Oikean kohderyhmän tavoittaminen
- Rääälöitävät tilausmatkat
- Oulu2026-tuotteistukseen sisällöntuotantoa
- eMuseo –mobiiliopas omatoimimatkailijoille voi lisätä kiinnostusta myös matkapaketeille

Uhat

- Ei kuunnella asiakasta tai olla valmiita muutoksiin
- Ei hyödynnetä muuta tarjontaa
- Tieto katoaa tai ei ole saatavilla
- Tuotetta ei koeta vetovoimaisena
- Tuote on liian kallis ostajalle tai kannattamaton tuottajalle
- Ei löydetä sitoutuneita yhteistyökumppaneita
- Tuotteelle ei löydy jälleenmyyjää
- Sopivia oppaita ei ole käytettävissä tai heillä ei ole riittävää osaamista
- Tuotetta ei tarinallisteta, elämyksellisyys puuttuu
- Ei riittävästi kysyntää tai alueella ”liikaa” tarjontaa, hautautuu muiden tuotteiden alle

LIITTEET

LIITE 1 Matkaohjelmat

Kuva Pekka Elomaa 2012

Kolmipäiväinen matka Oulusta

Tiistai 10.5.2022

klo 10.15 Kokoontuminen kortteliravintola Voimala 1889:n edessä (Kasarmintie 1, 90130 Oulu)

Tietomaan parkkialueella on muutamia maksuttomia parkkipaikkoja. Mikäli maksuttomat paikat ovat täynnä, on alueella iso maksullinen parkkialue (1,20 €/h klo 8–18). Tavarat laitetaan linja-autoon ja kävellään Hupisaarten ja patosillan yli Tuiran puolelle. **Kohdeopastukset Samuli Paitsola, ellei toisin mainita.**

Merikosken voimalaitos ja kävellen Hupisaaret. Pysähdykset Voimalan edessä ja patosillalla. Linja-auto ottaa kyytiin Tuiran koulun lähettäviltä.

ABC Vaalanportti, lounas

Kiertoajelu Vaalan keskustassa ja voimalaitoksilla, paikallisoppaana Sinikka Rantalankila

Pänikkä ja Piironki, Sahanrannan uimaranta ja Uiton alue (melontakeskus ja uiton maja), Ahmala (Suomen matkailijayhdistyksen hotellin paikka), Jylhämän voimalaitos ja Uutela (ei pysähdystä), Nokkala ja Nuojuan voimalaitos.

Lamminahon talo, oppaana Vaalan kunnan oma opas

Rokua Health & Spa Hotel, kahvit, välipala ja yritysesittely, majoittuminen 1hh, kylpylä tai vapaa-aikaa Rokuan maisemissa, yhteinen illallinen klo 19.30

Keskiviikko 11.5.2022

klo 8 alkaen aamupala, lähtö Rokualta viimeistään klo 9.30

Hepoköngäs, kahvitauko

Aittokosken voimalaitos

Kultainen Kukko, lounas

Ämmän voimalaitos

Seitenoikean voimalaitos ja asuinalue, paikallisoppaana Aila Vähämaa

Karppalan mylly

Scandic Kajanus, kahvit ja välipala, majoittuminen ja vapaa-aikaa Kajaanissa, yhteinen illallinen klo 18.30 Ravintola Ranch

Torstai 12.5.2022

klo 8 alkaen aamupala, lähtö hotellilta viimeistään klo 9.30

Koivukosken voimalaitos

Ämmäkosken voimalaitos

Kahvila-Ravintola Ihme, lounas

Utasen voimalaitos ja asuinalue

Pällin voimalaitos ja asuinalue

Koivulan kotijuustola esittely, kahvit ja maistiaiset

klo 15.30 Paluu Ouluun

Kuva Kirsti Reskalenko 2022

Vedestä voimaa - kaksipäiväinen matka Kajaanista

Maanantai 16.5.2022

klo 10 kokoontuminen **Kajaanin Raatihuoneentorille**, josta lähdetään kävelemään kohti joen rantaan. Matkatavarat nostetaan linja-auton kyytiin Brahenkadun risteyksessä. Kävely Koivukosken voimalaitokselle. **Kohdeopastukset Samuli Paitsola, ellei toisin mainita.**

Koivukosken voimalaitos, kävely Kajaanin rauniolinnalle Kynskin sillan kautta.

Rauniolinna, pysähdytään katsomaan näkymiä molempiin suuntiin. Kävely Ämmäkosken voimalaitokselle.

Ämmäkosken voimalaitos, kävely takaisin Brahenkadulle, jossa nouseaan linja-auton kyytiin.

Seitenoikean voimalaitos, paikallisoppaana Aila Vähämaa

Aittokosken voimalaitos

Ravintola Kultainen Kukko, lounas Suomussalmella. Kävely Ämmän voimalaitokselle

Ämmän voimalaitos, kävely takaisin linja-autolle, siirtyminen hotellille

Kylpylähotelli Kiannon Kuohut, kahvi ja makea kahvileipä. Majoittuminen (1hh) ja vapaa-aikaa Suomussalmen maisemissa, kylpylä ja kuntosali käytössä veloituksetta, yhteinen illallinen klo 19.00

Tiistai 17.5.2022

Klo 7 alkaen aamupala ja matkatavarat valmiiksi, lähtö linja-autolla viimeistään **klo 9.15**

Komulanköngäs, kävely kohteeseen, tutustuminen alueeseen ja kävely takaisin linja-autolle

Karppalan mylly, kävely kohteeseen, tutustuminen alueeseen ja kävely takaisin linja-autolle

Ravintola Kämpä, lounas Sotkamossa

Kallioisten voimalaitos, kävely kohteen ympäristössä. **Paikallisoppaana Alpo Komulainen.**

noin **klo 15 paluu Kajaaniin** (Brahenkadulle)

Kuva Pekka Elomaa 2018

Yksipäiväinen matka Oulusta

Torstai 19.5.2022

klo 9.15 Kokoontuminen kortteliravintola Voimala 1889:n edessä (Kasarmintie 1, 90130 Oulu).
Kohdeopastukset Samuli Paitsola, ellei toisin mainita.

Merikosken voimalaitos ja kävellen Hupisaaret. Pysähdykset Voimalan edessä ja patosillalla. Linja-auto ottaa kyytiin Tuiran koulun lähetyviltä.

Pyhäkosken voimalaitos ja voimalaitosmuseo

Leppiniemen vierasmaja, lounas ja esittely. Kiertoaajelu Leppiniemessä.

Montan voimalaitos ja asuinalue

Muhoksen kirkko

Viskaalin tila, kahvitauko ja esittely

Klo 16.00 Paluu Ouluun

LIITE 2 Kutsu Työpaja 1.3.2022

MATKAILUWEBINAARI JA -TYÖPAJA

tiistai 1.3.2022 klo 09-12, MS Teams

KIERTOMATKOJEN SUUNNITTELU JA TUOTTEISTAMINEN OULUJOEN VESISTÖN VOIMALAITOSTEN JA NIIDEN YHDYSKUNTIEN KULTTUURIPERINNÖN YMPÄRILLE

OHJELMA

Miten erotomme markkinoilla vahvistaen samalla alueen vetovoimaa?

Anna Rinteinen, MKN Itä-Suomi

Paikallisuuden, alueidentiteetin ja tarinoiden hyödyntäminen

Reittien tuotteistaminen matkanjärjestäjän näkökulmasta

Johanna Salmela, myyntipäällikkö (kv. markkinat), Saaga Travel

Lyhyesti tuotteistamisesta

Anna Rinteinen, MKN Itä-Suomi

Tuotekorttien rakentamisen periaatteet

Mitä eroa yksittäisellä tuotteella vs. paketti tai kiertomatka?

Kestävyys, vastuullisuus ja esteettömyys matkailutuotteiden kehittämisessä

Kokemuksia yhteistyöstä yritysten kanssa maailmanperintökohteessa

Milla Öystilä, Suomen maailmanperintökohteiden yhdistys ry:n puheenjohtaja ja Suomenlinnan hoitokunnan matkailuasiantuntija

Työpaja

Kiertomatkojen ja omatoimireittien suunnittelua Oulujoen vesistön voimalaitosten ja niiden yhdyskuntien kulttuuriperinnön ympärille

Ilmoittaudu mukaan viimeistään **pe 25.2.2022 klo 16** [tästä linkistä](#)

VekuVaku
Vesivoiman kulttuuriperintö - Vattenkraftens kulturarv

**Interreg
Pohjoinen**
Euroopan aluekehitysrahasto

Tilaisuus liittyy Pohjois-Pohjanmaan liiton Vesivoiman kulttuuriperintö -hankkeeseen (1.1.2019-30.6.2022)

LIITE 3 Esitysmateriaali Työpaja 1.3.2022

 <p>ANNA RINTEINEN Itä-Suomen MKN</p>	<h3>MATKAILUWEBINAARI JA –TYÖPAJA 1.3.</h3> <p>Kiertomatkojen suunnittelu ja tuotteistaminen Oulujoen vesistön voimalaitosten ja niiden yhdyskuntien kulttuuriperinnön ympärille</p> <p>VekuVaku Interreg Pohjoinen Vesivoiman kulttuuriperintö – Vattenkraftens kulturarv European aluekehitysrahasto EUROOPAN UNIONI</p>
<h3>PÄIVÄN OHJELMA</h3>	<p>MITEN EROTUMME MARKKINOILLA VAHVISTAEN SAMALLA ALUEEN VETOVOIMAA? <i>Anna Rintinen, MKN Itä-Suomi</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Paikallisuuden, alueidentiteetin ja tarinoiden hyödyntäminen <p>LYHYESTI TUOTTEISTAMISESTA 1 <i>Anna Rintinen, MKN Itä-Suomi</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Tuotekorttien rakentamisen periaatteet• Mitä eroa yksittäisellä tuotteella vs. paketti tai kiertomatka? <p>REITTIIEN TUOTTEISTAMINEN MATKANJÄRJESTÄJÄN NÄKÖKULMASTA <i>Johanna Salmela, myyntipäällikkö (kv. markkinat), Saaga Travel</i></p> <p>LYHYESTI TUOTTEISTAMISESTA 2 <i>Anna Rintinen, MKN Itä-Suomi</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Kestävyys, vastuullisuus ja esteettömyys matkailutuotteiden kehittämisessä <p>KOKEMUKSIA YHTEISTYÖSTÄ YRITYSTEN KANSSA MAAILMANPERINTÖKOhteessa <i>Milla Oystilä, Suomen maailmanperintökohteiden yhdistys ry:n puheenjohtaja ja Suomenlinnan hoitokunnan matkailuasiantuntija</i></p> <p>TYÖPAJA Kiertomatkojen ja omatoimireittien suunnittelua Oulujoen vesistön voimalaitosten ja niiden yhdyskuntien kulttuuriperinnön ympärille</p>
<h3>TAUSTATietoa HANKKEESTA</h3>	<p>Vesivoiman kulttuuriperintö (VekuVaku)- hankkeessa nostetaan esiin Oulujoen ja Luulajajoen vesistöjen voimalaitokset ja niiden yhdyskunnat kulttuuriperintönä ja monipuolisena voimavarana.</p> <p>Hankkeen päätavoitteena on, että jatkossa <i>rakennettujen jokien asukkaat ja toimijat tunnistavat arvot ja hyödyntävät niitä vetovoimatekijänä</i>. Rajat ylittävällä yhteistyöllä pohjoisten jokien voimalaitosrakentamisen <i>kulttuuriperintö tehdään tunnetuksi ja vahvistetaan paikallisten yhteisöjen identiteettiä</i>.</p> <p>Pohjois-Pohjanmaan liitto on hankkeen päätoteuttaja ja Region Norrbotten vastaa hankkeen toteutuksesta Ruotsissa. Hankkeelle on myönnetty EU-tukea Interreg Pohjoinen -ohjelmasta ja kansallista vastinrahaa Lapin liitolta. Hankkeen toteuttamisaika on 1.1.2019-30.6.2022.</p> <p>Yhteistyötahoja tai kumppaneita ovat muun muassa Kainuun liitto, Arkkitehtuurimuseo, Oulun yliopisto, Norrbottenin, alueen energiayhtiöt, Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan museot, Kainuun Nuotta ry, Metsähallitus, Rokua UNESCO Global Geopark, VisitFinland, kylä- ja kotiseutuyhdistykset sekä vesistöjen kunnat, niiden lukiot ja oppilaitokset.</p> <p>Lisätietoja: Kirsti Reskalenko kirsti.reskalenko@pohjois-pohjanmaa.fi</p>

WEBINAARI- ETIKETTI

PIDÄTHÄN MIKROFONIN SULJETTUNA, ELLET OLE KÄYTTÄMÄSSÄ
PUHEENVUOROJA

PUHEENVUORON AIKANA MIELELLÄN MYÖS KUVA NÄKYVIIN 😊

JOS TULEE KYSYTTÄVÄÄ, TEKNISIÄ ONGELMIA TMS. ->
KIRJOITA CHATTIIN TAI AVAA MIKROFONI

WEBINAARIN AIKANA KÄYTETÄÄN AJOITTAIN JAMBOARD –TYÖKALUA
TYÖPAJATYÖSKENTELYYN. LINKIN SAATUANNE JÄTTÄKÄÄ TYÖKALU AUKI
TAUSTALLE, JOS MAHDOLLISTA. OPASTAN TEHTÄVÄN JA TYÖKALUN
KÄYTÖSSÄ =(=muistilappujen kirjoittamista valmiille pohjalle)

NYT OLEMME VALMIITA ALOITTAMAAN

KUKA OLET JA MISTÄ TULET? 🖱️
LAITA TERVEHDYKSESI CHATTIIN

VERKOSTOIDUN MIELELLÄNI <https://www.linkedin.com/in/annarinteinen/>
Tervetuloa myös Matkailun parhaaksi –yhteisöön (fb)

Anna Rinteinen

Ruoka- ja matkailuasiantuntija
MKN Itä-Suomi, ProAgria Itä-Suomi, Joensuu
Puh. 043 827 3703
anna.rinteinen@maaajakotitalousnaiset.fi
ita-suomi.maaajakotitalousnaiset.fi
Osoite: Tehtaantie 6b, 80400 YLÄMYLLY

Työskentelen Itä-Suomen MKN Yrityksissä, jonka toimialueina Pohjois-Karjala, Kainuu ja Pohjois-Savo. Matkailun kehittämistä myös laajemmin.

Toimenkuvaani kuuluvat mm. pk-yritysten liiketoiminnan kehittäminen, markkinoinnin suunnittelu ja palvelumuotoilu. Toimialoina matkailu-, ravintola-, elintarvike- ja luonnontuoteala sekä maatilain sivuelinkeinot.

Vahvin substanssiosaaminen ruoka-, luonto- ja vastuullisessa matkailussa, matkailumarkkinoinnissa ja -viestinnässä, tuotteluksessa sekä ylläkkunnallisten yhteistyöverkostojen rakentamisessa.

Matkailu- ja ravintola-alan kokemus

Projektipäällikkö
- Sisältöä kulinaristille kulttuurista –hanke, Itä-Suomen MKN, 2 v.
- Vastuullisen ruoka- ja luontomatkailun selvityshanke, P-K Martat ry, 1v.
Matkailun kehittämisspäälikkö, Jotuca Oy / Retkipaikka, 3 v.
Pikatuokkupäällikkö, Wihuri Oy Aarnio, 1,5 v.
Matkailu- ja ravintolayrittäjä 7,5 v.
Ravintolapäällikkö, useampi työnantaja, 5 v.
Eriaisia ravintola-alan töitä, useampi työnantaja, 10 v.

Koulutus

Agrologi YAMK, maaseudun kehittäminen, Savonia AMK, 2021-
Maaseudun kehittämisen erikoisammattitutkinto, YSAO, 2019
Restonomi AMK, matkailu- ja palveluliiketoiminta, Karelia AMK, 2017
Sähköisen markkinoinnin ja verkkokaupan intensiivikoulutus, EKAMI, 2015
Myynti- ja palvelun osaajan erikoistutkintotoiminta, B2B, Haaga-Helia, 2015
Hotelli-, ravintola- ja suurlähtöalan opistotutkinto, PIRHO, 1999

Maistaava, monimuotoinen, kestävä ja elinvoimainen Suomi

#juuretmaalla

MITEN EROTUMME MARKKINOILLA VAHVISTAEN SAMALLA ALUEEN VETOVOIMAA? Paikallisuuden, alueidentiteetin ja tarinoiden hyödyntäminen

Lähde: Destination Think

Ympäriöivän yhteisön tuki oleellista menestyvän matkailukohteen kehittämiselle

Paikallisyhteisön on uskottava matkailualaan -> toimialaymmärryksen lisääminen ja osallistaminen

Matkailun edistämisestä koko yhteisön tehtävä -> harvojen sijaan yhä useammat hyötyvät

PAIKAN IDENTITEETIN MÄÄRITTÄMINEN

Lähde: Destination Think

Millaisia arvoja paikka tarjoaa sen erilaisille kuluttajille?
Identiteetin määrittely ja brändin rakentaminen siihen perustuen

- vahvistaa luotuja odotuksia ja mielikuvia
- vastaa kävijän tekemiä havaintoja
- parantaa asiakaskokemusta
- tuottaa lisäarvoa

PAIKAN IDENTITEETIN MÄÄRITTÄMINEN

Lähde: Destination Think

Place DNA = Ydinidentiteetti, vastaa johonkin tarpeeseen
Place Product = Kokemus, joka muokkaa tarinoita
Place Brand = Maine, jota viestitään arvojen kautta

MISTÄ PAIKAN IDENTITEETTI KOOSTUU?

Lähde: Destination Think

Paikan DNA® eli sen identiteetti muodostuu

- Luonnollisesta ympäristöstä
- Ihmisen muokkaamasta ympäristöstä
- Kulttuuriperinnöstä
- Ihmisistä

MISTÄ OULUJOEN VESISTÖN ALUEEN IDENTITEETTI MIELESTÄSI KOOSTUU?

KIRJOITA JAMBOARDIIN ASIOITA JA ILMIÖITÄ, JOTKA TEKEVÄT

OULUJOEN VESISTÖN ALUEESTA PAIKAN, JOSSA

HALUAT ASUA, ELÄÄ, TYÖSKENNELLÄ TAI VIERAILLA

LINKKI:
[JAMBOARD](#)

5 MINUUTTIA ohjeistuksen jälkeen

MITÄ HYÖTYÄ IDENTITEETTIIN PERUSTUVASTA BRÄNDISTÄ?

Brändin tulee olla uskottava. Aito paikkabrändi lähtee ihmisistä, ei markkinoinnista. Identiteetti koostuu kokemuksista, joista muotoutuu paikan yhteinen brändi. Kohde voi saada kilpailuetua kunnioittamalla identiteettiään tai menettää etunsa jättämällä sen huomioimatta.

USKOTTAVA PAIKKABRÄNDI

Lähde: Destination Think
Kuvat: Teespring, Porin kaupunki, Egenland

Mitä selkeämpi paikkabrändi on suhteessa paikan identiteettiin, sitä uskottavampi viesti on. Asukkailla on ratkaiseva rooli uskottavan paikkabrändin luomisessa. Paikkamarkkinointi edellyttää sitoutumista ja käyttäytymisen yhdenmukaistamista.

TARINAT JA TARINANKERRONTA

Lähde: HUMAK

Tarinat ovat matkailun ydinsisältöä, ne herättävät paikan eloon ja jättää pysyvämmän muistijäljen. Tarinankerronta on puhetta, tekstiä ja audiovisuaalisuutta, sen viitekehyksenä on viestintä. Lisätietoa tarinoiden hyödyntämisestä matkailussa:

[Maiseman tarina - opas maisemapalveluiden luomiseen](#) [Paikallisuuden tuotteistaminen matkailussa](#)
[Tarinareitti - hyödyntämis- ja aktivointiopas yrittäjälle](#)

TARINALLISTAMINEN – YRITYSTOIMINNAN PUNAINEN LANKA

Lähde: Tarinakone

Tarinallistaminen = yrityksen tarjoaman palvelukokemuksen muotoilemista tarinaksi. Sen avulla voidaan lisätä palvelun elämyksellisyyttä, ja sitä kautta palvelukokemuksen arvoa. Tarinallistaminen on kokonaisvaltaista, ja sen viitekehyksenä on palvelumuotoilu. Lisätietoa tarinallistamisesta + ilmainen tarinallistamisen opas <https://www.tarinakone.fi>

MILLAISIA TARINOITA OULUJOEN VESISTÖN ALUE MAHDOLLISTAA MATKAILIJALLE?

A) **TARINOITA, JOITA ON JO HYÖDYNNETTY**

B) **MILLAISIA TARINOITA VOISI TARJOTA?**

LINKKI:
[JAMBOARD](#)

5 MINUUTTIA
+ 5 minuutin tauko

LYHYT TAUKO. PALAAMME 5 MIN KULUTTUA.

JOHANNA SALMELA
MYyntipÄÄLLIKÖ, KV. MARKKINAT

REITTIIEN TUOTTEISTAMINEN MATKANJÄRJESTÄJÄN NÄKÖKULMASTA

LYHYESTI TUOTTEISTAMISESTA

Top 3 tulevaisuuden megatrendiä matkailussa
- digitalisaatio & teknologia, kestävä matkailu ja luontomatkailu

Kysynnässä korostuu turvallisuus, luotettavuus, laatu ja elämyksellisyys

Ei kaikkea kaikille, tunne kohderyhmäsi ja rakenna tuotteesi tarve edellä

Mieti ennalta, kuka tuotetta tai pakettia myy ja kenelle?

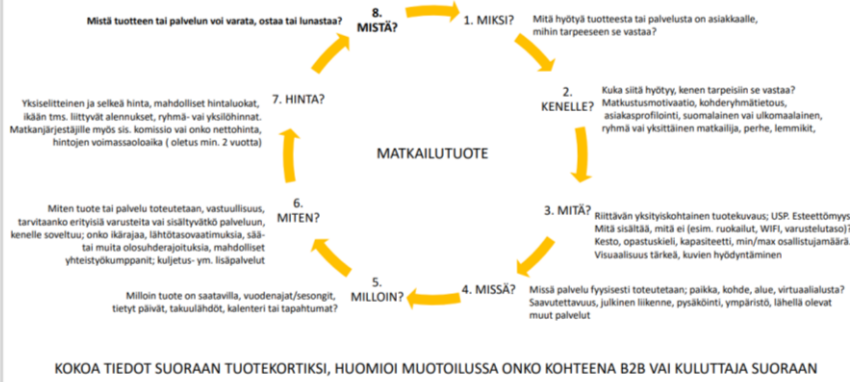
Huom. Matkapaketteja koskevassa lainsäädännössä on määritelty matkanjärjestäjän velvollisuudet <https://www.kkv.fi/kuluttaja-asiat/tietoa-ja-ohjeita-yrityksille/matkojen-jarjestajille/>

Hyödynnä Visit Finlandin [kansainvälistymismateriaaleja](#), [markkinaselvityksiä](#) ja [teemakohtaisia tuotesuosituksia](#)

MUISTILISTA MATKAILUTUOTETTA TAI -PALVELUA KEHITTÄESSÄ

TUOTEKORTTI B2B

Eroaa kuluttajalle suunnatusta tuotetiedosta
 Myynnin väline -> vakuutettava matkanjärjestäjä
 Tiivis tuotepaketti kuvineen
 + Asiakaslupaus
 + USP
 + Hissipuhe

Tavoitteena keskinäinen luottamus

Lähde: Nordic Marketing

REITTIIEN TUOTTEISTAMINEN

Teemoittaisia tai yleisluontoisia, suositus rengasreitti tai osa laajempaa ylimaakunnallista reititystä

Omatoinimatkaillija tarvitsee riittävästi informaatiota reitistä

Informaation digitaalisesti helposti löydettävää + kieliversiot

Tietoa saataville vaikka kohteessa ei olisi omaa opastusta

Onnistunut kiertomatka muodostuu kohteiden lisäksi elämyksellisestä kuvauksesta ja runsaasta visuaalisesta sisällöstä

HUOM. Tarjonta ja palvelut reitillä muuttuvat osaksi suurempaa kokonaisuutta, jolloin niiden vetovoima on yksittäistä kohdetta merkittävämpi

Lähde: VF kulttuurimatkaillen tuotesuositus

KESTÄVYYS, VASTUULLISUUS JA ESTEETTÖMYYS MATKAILUPALVELUISSA

Aiemmin matkailun menestys = matkailijoiden ja matkailutulojen määrä
Tavoitteena jatkuva kasvu, ei kiinnitetty huomiota matkailun negatiivisiin vaikutuksiin

Vastuullinen matkailu pitää sisällään myös taloudelliset, sosio-kulttuuriset, eettiset ja ympäristölliset vaikutukset sekä huomioi erilaisten käyttäjien tarpeet

Vastuullinen matkailun yritystoiminta on kestävä ja kannattavaa liiketoimintaa
-> ymmärretään yrityksen suorat ja epäsuorat vaikutukset ympäröivään yhteiskuntaan

Haasteina mm. asenteet, sesonkiluonteisuus, lyhyt viipymä, suurista kävijämääristä johtuva luonnon kuluminen, sitoutuvan ja ammattitaitoisen henkilöstön löytäminen, paikallisten huomiotta jättäminen, eri toimialojen ristiriitaiset tavoitteet, matkailusta aiheutuvat päästöt

Yhä useammin matkailijat ja yhteistyökumppanit edellyttävät palvelun olevan vastuullista, huomioitava myös viranomaisvaatimukset

HUOM. Kestävä ja vastuullinen yritys houkuttelee uusia kohderyhmiä, jotka ovat monesti valmiita käyttämään keskivertomatkailijaa enemmän rahaa, myös myös sesonkien ulkopuolella

VASTUULLISEN JA INKLUSIIVISEN MATKAILUN KEHITTÄMISTYÖKALUJA

Suomen tavoite olla vastuullisen matkailun kärkimaa vaatii sitoutumista
Matkailualue ei voi olla vastuullinen, mikäli siellä toimivat yritykset eivät ole vastuullisia tai eivät viesti siitä näkyvästi

[Kestävän matkailun periaatteet ja kestävä kehityksen kriteerit](#)

Visit Finlandin Sustainable Travel Finland (STF) –ohjelman avulla kestävien toimenpiteiden ja valintojen omaksuminen alueen tai yrityksen arkeen helpottuu

Sustainable Travel Finland -merkillä viestitään matkailijoille kestävästä toiminnasta
[Sustainable Travel Finland](#)

Monimuotoisuuden huomioimiseen matkailualueella liittyy rakennetun eli fyysisen ympäristön *esteettömyys*, viestinnän ja palveluiden eli aineettoman ympäristön *saavutettavuus* sekä taloudellinen saavutettavuus. Matkailupalveluiden tulee tarjota *yhdenvertaista* ja ketään syrjimätöntä vieraanvaraisuutta. Se vaatii jatkuvaa matkailupalveluiden kehittämistä, jotta kaikenlaiset ihmiset iästä voisivat kokea ja saavuttaa monipuolisia matkailuelämyksiä tasa-arvoisesti, turvallisesti ja itsenäisesti [Inklusiivisen matkailun opas](#)

Kaikki Visit Finlandin oppaat ja julkaisut vastuullisuuteen ja esteettömyyteen liittyen [Kaikki Visit Finlandin oppaat ja julkaisut vastuullisuuteen liittyen](#)

UUDISTAVA (regenerative) MATKAILU = VASTUULLINEN MATKAILU 2.0?

Uudistavan matkailun kehittäminen on nousussa maailmalla. Ei sulje pois vastuullista matkailua, vaan tuo lisää siihen

Aiemmin kehitystyössä mietittiin, mitä kohde antaa matkailulle ja matkailijoille. Uudistavassa ajattelussa selvitetään mitä matkailu ja matkailijat antavat kohteelle, jotta kohde ja siellä elävät ihmiset voivat paremmin

Mikäli matkailun tulevaisuuden ennakointi ja erilaiset skenaariot kiinnostavat:

[VF matkailun ennakointi ja Rethinking Future Travel –tulevaisuuskartta](#)

lähde: Mood of Finland, kuva: The Tourism CoLab

KOKEMUKSIA
YHTEISTYÖSTÄ
YRITYSTEN KANSSA
MAAILMANPERINTÖ-
KOhteESSA

MILLA ÖYSTILÄ

Suomen maailmanperintökohteiden yhdistys ry:n
puheenjohtaja
Suomenlinnan hoitokunnan matkailuasiantuntija

LYHYT TAUKO. PALAAMME 5 MIN KULUTTUA.

TYÖPAJA: MATKAPAKETTIEEN SUUNNITTELU ALUEEN KOhteIDEN JA PALVELUIDEN YMPÄRILLE

SUOSIKKIKOhteITA JA
PALVELUITA OULUIOEN
VESISTÖN ALUEELTA

MATKAPAKETTIN
SUUNNITTELUHARJOITUS
1 PV

MATKAPAKETTIN
SUUNNITTELUHARJOITUS
3 PV

LINKKI:
[JAMBOARD](#)

JOS JOKU EI NYT PÄÄSE OSALLISTUMAAN,
KÄYKÄÄ KUITENKIN TÄYTTÄMÄSSÄ JAMBOARDIN LOPUT KEHYKSET TÄMÄN PÄIVÄN AIKANA.
KIITOS!

LIITE 4 JAMBOARD Työpaja 1.3.2022

OULUJOEN VESISTÖN ALUEIDENTITEETTI KOOSTUU MIELESTÄNI...

IHMISEN VAIKUTUS: kulttuuriperintö, muistomerkit, rakennukset, maamerkit, infrastruktuuri, talous jne

Merkit pitkstä historiasta ja tarinat

Tervareittit (patikka- ja hihtoreittit)

Vanhat puukirkot

Vesivoimalat

Ervin arkkitehtuuri, asuntoalueet ja voimalaitokset

Tukinulitto ollut myös tärkeä käyttömuoto joskus

Lammihahon talo Vuolassa

Arvokas kulttuurimaisema, pitkä viljely- ja asutushistoria

Historia ja tarinat

Raskaasti rakennettu vesistö valtaosin, jossa luonnontarveiset ja -tilat vesistön osat lähimm. Kuhmassa / Lammisjärvi ja sitä ylöspäin.

teräväkylä, voimarakentamisen merkit

Entinen ja nykyisin tuhattu vaelluskala (mm. lohi) -joki.

MAANTIEDE: historia, ympäristö, sijainti, koko, maisema, resurssit jne.

Viljelyjakkain viljelymaahan

Oulujärvi ja koko Oulujoen vesistöalue rajalta rannikolle

Virtaava vesi ja vihreät vesien rannat.

Unikkit geologiset muodostumat

Koko jokivarren maantieteellinen luopumattomuus

Rokua Geopark.

Unescon maailmanperintökohde, Rokuan geologinen muodostuma

Järvet

Idän ja lännen välinen muinainen hyvin merkittävä kuluväylä.

Jokimaisema

Oulujoen pienten sivujokien kohteet

Tulvat

AUTENTISUUS: perinteet, tavat, ilmiöt, hallitsevat piirteet, asenteet jne

Tervan poltto ja kuljetus jokea Ouluun

Korkeatasoinen voimalaitosrakentelu uul (maailmanluokkaa) ja Aarne Ervin suunnittelemat asuntoalueet.

Merkittävyyttä jokivarressa alha alhaan.

Kertomus jälleensakunnusajan yhteisistä ponnituksesta, joka koski tuhanta perheitä. Muistot työstä ja yhteisöllisestä elämästä.

Ruokaperinteet: maidon tuotantoaluetta

kalastuksen perinteet

Tervareitti.

Erämaisyyden mystisyys

Ollut tärkeä lohijoki -voitto palauttaa lohen, kalatiet

Tarinat voimalaitosten rakentamisen historiasta.

MILLAISIA EDELLÄMAINITTUIHIN ASIOIHIN TAI ILMIÖIHIN LIITTYVIÄ TARINOITA ON JO HYÖDYNNETTY?

Jättiläiset ja Montta

Lammihahon lohiorit

Oulujoen voimalaitosten, Leppilammen ja Leppilammen vierasmajan tarina

Tervareitti-patikka- ja hihtoreittit

Lammisjärvi

Ahmaksen Kalevalainen kylä

Kalevala

Vienan reitti ry

Keisarintie

Sakari Topelius

Tervan tie

Veikko Huovinen

GEO PARK

Ilmari Kianto

Lammisjärven tarinoiden tuottelutarinan näin, roolitehtävien avulla

Rappasodan sarakit

Talvisota.

Oulujärven merirosvo

Tarina vesivoimalaitoksista yhtenä Suomen läänimainittu jälleensakunnuskauden rakennushankkeista sodan jälkeen

Manamansalon kirkon ja sen kellon tarina

Tervanvoimien tarinat

Oulujärven jättiläiset, Manamansalon saaren syntytarina

Kummilustarit mm. kukaan time ja eläimet kummilustarit yms. omat jätteläisiä

Turkansaaren museo ja tervahaudan poltto

MILLAISIA EDELLÄMAINITTUIHIN ASIOIHIN TAI ILMIÖIHIN LIITTYVIÄ TARINOITA VOISI MATKAILUJOLLE TARJOTA?

Tervan liittyviä tuotteita voisi olla enemmän, varsinkin polttoon ja miten jökireittäjä käytettiin

Lohiorien kalastuksen tuottelutaminen.

Seikkailuretki "vainolista pakoon" pakopitillä toiselle rajalla rannikolle tai Manamansalosta Muhokalle.

Aarne Ervin asuntorakentamisen tarinat

Vesivoimalaita rakentaneiden henkilöiden tarinat.

veden kiertokulku luonnossa

Alueen vesistöjen varsin ranta-maisemat niiden varassa lepää suurin osa alueen nykyistä luonnon kauneutta.

Oulujoen sulston opastettu historiakävely

kotimainen vesivoima ja sähköntuotanto, huoltovarmuus

Kainuun vesimyllyt

tarina siitä, että miten vesivoimaa syntyy ja miten sähköä tuotetaan

Oulujoen vesivoimarakentamisen historiaa vaikuttaneita teknisiä keksintöjen kautta.

Vesivoimalla työskennelleiden henkilöiden tarinat

tarinoita voimalaitosalueilla veden alle jääneistä saarista

Voimalaitosyhteyksun nissa vartioiden tarinat - lapsuuden ja nuoruuden tarinat

Lohenkalastuksen historia: padot, muut pyyntitavat, myöhempi kehitys istutukseen ja siirtoon

VekuVaku
Vesivoiman kulttuuriperintö - Vattenkraftens kulturarv

Interreg Pohjoinen
Euroopan aluekehitysrahasto

EUROOPAN UNIONI

MAA- JA KOTITALOUSNAISET ITÄ-SUOMI

OULUJOEN VESISTÖN SUOSIKKIKOhteita JA -PALVELUITA

NÄHTÄVYYDET, MAKSUTTOMAT KÄYNTIKOhteET

- Lemmenpolku
- Oulujärven rivihoivayritys ja järvenselät
- Lemmenpolku
- Oulujoen vesistöalueen luonnontieteelliset vesistö- ja vesivoimarakenteita on taikka alkua ole Suomessa harvinaista, jossa vesistöissä on luonnontieteelliset rannat ja maamerkit
- Merimansalon saari
- Sivujokien kuluin Muhos- ja Ruokajokien koskipaikat, kuluin Ulinnaniemi
- Oulujärven retkeilyalue
- Vesistöjen vierien luonnontieteelliset matkailu- ja tutkimuskohteet, lähin kuluin myös matkailupalveluiden kehittämiseksi
- Retkipolut ja lintutornit Vaalassa
- Rokuan kansallispiste
- Lamminahon talo Vaalassa

MAJOITUS-, RAVITSEMIS- JA MATKAILUPALVELUT

- Leppiniemen vierasmaja
- Merilän kartano luonnontieteelliset ryhmät
- Kuopionjärven luonnontieteelliset ja palvelut
- Haapala B&B
- Utajärven Pöppölä, majoitusta pienille ryhmille, ruokailu, luonnontieteelliset
- Jämsäsaari
- Merimansalon Pöytä
- Kuhmossa
- Hartikano kartano
- Rokuan luonnontieteelliset ja palvelut
- Luukkaanranta bb
- Pänikkä ja Piironki, Vaala

OSTOSPAIKAT, SUORAMYNTI, MUUT PERSONALLISET PALVELUT

- Viskaalin
- Kotkulan Kotijuuustola
- Leipomot Utajärvi, Muhos
- Vaalan juustola
- Porha, lättähattulaajat Oulu-Vaala-Kajani

KIERTOMATKAN / MATKAPAKETIN SUUNNITTELUHARJOITUS, valitse 1 vaihtoehto Mieti millä kuljetaan; oma auto, polkupyörä tms.

A) OULUJOEN VESISTÖN YMPÄRISTÖÖN SUUNTAUTUVA YHDEN PÄIVÄN KIERTOMATKA, KESTO 8-11 h
Lähtö ja paluu: Oulu, SUUNNITTELE REITTI (sisällytä 1x ruokailu, 1 x kahvi)

Bussi: Oulujoen suisto ja Merikoski - Oulujokilaakso - Merilän kartano (kahvi) - Nuojua - Jylhäjärvi - Lamminahon (ruokailu) - Pälli - Leppiniemen vierasmaja - Oulu

- Bussiretki (8-11h): Merikosken vesivoimalaitos, (aamukahvi), Montan vesivoimalaitos, Pyhäkosken vesivoimalaitos, Lemmenpolku, (ruokailu Leppiniemi), Pällin vesivoimalaitos
- Raatsaari-Merikosken voimalaitos/vierailu ja kahvit-jokivartta Turkansaareen-opastus saarella: lohenkalastus, tervankuljetus, uitto-metsätalous-lounas saarella-vierailu Montassa-takaisin Ouluun (en ehdi)
- Bussiretki: Oulu, Hupisaaret-Leppiniemi voimalamuseo, asuinalue (Lemmenpolku)-Ruokailu Merilän kartano-Lamminahon museo-Jylhäjärven voimala- takaisin Rokuan kautta, kahvitauko.
- asuinalue ja voimalaitosmuseo -Pälli - kahvi/Juustokeitto/väli-pala, Kotkulan kotijuuustola- Utajärvi: siirtyminen etelpuolelle- Utajärvi, jokin kohde kirikko, leipomo, voimalaitos, -Rokua, Geopark, jossa ruokailu: kuntosali
- Päiväretki Oulu-Lamminahon-Manamsalo

B) OULUJOEN VESISTÖN YMPÄRISTÖÖN SUUNTAUTUVA YHDEN PÄIVÄN KIERTOMATKA, kesto 8-11 h
Lähtö ja paluu: Suomussalmi / Vuokatti / Kuhmo, SUUNNITTELE REITTI (sisällytä 1x ruokailu, 1 x kahvi)

Kuhmon Lammasjärven tai Lentualla. Lähtö torinrannasta tai Lentuan niskasta vesille. Järvestä riippuen ruokailu- ja kahvit joko vesillä tai ravitsemuspalveluja tarjoavien yritysten luona. Majoittuminen

VAPAA PALAUTE PÄIVÄSTÄ (WEBINAARI JA TYÖPAJA)

Kiitos tietotäyteisestä webinaarista. Tästä on hyvä jatkaa.

Kiitos hyvästä webinaarista!

Kiitos mielenkiintoisesta webinaarista!

Kiitos erinomaisesta webinaarista Oulujoen vesistön voimalaitosten ja kulttuuriperinnön ainutlaatuisuuden esiintuomiseksi

Kiitos mielenkiintoisista esityksistä

KIITOS OSALLISTUJILLE!

LIITE 5 Kutsu Työpaja 15.3.2022

MATKAILUWEBINAARI JA -TYÖPAJA

tiistai 15.3.2022 klo 09 - 12, MS Teams

KUMPPANUUSVERKOSTON LUOMINEN OULUJOEN VESISTÖN VOIMALAITOSTEN JA NIIDEN YHDYSKUNTIEN KULTTUURIPERINNÖN YMPÄRILLE PILOTOITAVIIN MATKAILUTUOTTEISIIN

OHJELMA

Aina ei kannata tehdä kaikkea itse. Kumppanuusverkostojen merkitys

Anna Rinteinen, MKN Itä-Suomi

Rajalliset resurssit, synergiaedut, parempi asiakaskokemus

Millaiset palvelut tukevat liiketoimintaasi tai toimintaympäristöäsi?

Anna Rinteinen, MKN Itä-Suomi

Ruoka-, wellness- ja luovien alojen osaamisen hyödyntäminen, opaspalvelut

Tutustutaan erilaisiin yhteistyömalleihin meillä ja maailmalla. Kumppanuudet saman alueen, samantyyppisten tuotteiden tai yhteensopivien palveluiden välillä.

Case Majatalosta majataloon – vastuullisten matkailuyritysten tiivis yhteistyö Nurmeksessa

Kirsi Partanen, yrittäjä, Äksyt Ämmät

ERIH - The benefits of belonging to Cultural Route of the Council of Europe for members
(presentation in English)

Christiane Baum, Secretary General, ERIH European Route of Industrial Heritage e.V.

Työpaja

Kumppanuusverkoston luominen Oulujoen vesistön voimalaitosten ja niiden yhdyskuntien kulttuuriperinnön ympärille pilotoitaviin matkailutuotteisiin

Ilmoittaudu mukaan viimeistään **pe 11.3.2022 klo 16** [tästä linkistä](#)

VekuVaku

Vesivoiman kulttuuriperintö – Vattenkraftens kulturarv

**Interreg
Pohjoinen**

Euroopan aluekehitysrahasto

EUROOPAN UNIONI

Tilaisuus liittyy Pohjois-Pohjanmaan liiton Vesivoiman kulttuuriperintö -hankkeeseen (1.1.2019-30.6.2022)

VekuVaku

Vesivoiman kulttuuriperintö – Vattenkraftens kulturarv

**Interreg
Pohjoinen**

Euroopan aluekehitysrahasto

EUROOPAN UNIONI

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET
ITÄ-SUOMI

LIITE 6 Esitysmateriaali Työpaja 15.3.2022

ANNA RINTEINEN
Itä-Suomen MKN

MATKAILUWEBINAARI JA –TYÖPAJA 15.3.

Kumppanuusverkostojen luominen Oulujoen vesistön voimalaitosten ja niiden yhdyskuntien kulttuuriperinnön ympärille pilotoitaviin matkailutuotteisiin

VekuVaku **Interreg Pohjoinen**
Vesivoiman kulttuuriperintö – Vattenkraftens kulturarv Euroopan aluekehitysrahasto EUROOPAN UNIONI

PÄIVÄN OHJELMA

AINA EI KANNATA TEHDÄ KAIKKEA ITSE. KUMPPANUUSVERKOSTOJEN MERKITYS
Anna Rinteinen, MKN Itä-Suomi

- Rajalliset resurssit, synergiaedut, parempi asiakaskokemus

MILLAISET PALVELUT TUKEVAT LIIKETOIMINTAASI TAI TOIMINTAYMPÄRISTÖÄSI?
Anna Rinteinen, MKN Itä-Suomi

- Ruoka-, wellness- ja luovien alojen osaamisen hyödyntäminen, opaspalvelut

TUTUSTUTAAN ERILAIISIIN YHTEISTYÖMALLEIHIN MEILLÄ JA MAAILMALLA.

- Kumppanuudet saman alueen, samantyyppisten tuotteiden tai yhteensopivien palveluiden välillä
CASE MAJATALOSTA MAJATALOON – VASTUULLISTEN MATKAILUYRITYSTEN TIIVIS YHTEISTYÖ NURMEKSESSÄ
Kirsi Partanen, yrittäjä, Äksyt Ämmät

ERIH - THE BENEFITS OF BELONGING TO CULTURAL ROUTE OF THE COUNCIL OF EUROPE FOR MEMBERS (PRESENTATION IN ENGLISH)
Christiane Baum, Secretary General, ERIH European Route of Industrial Heritage e.V.

TYÖPAJA

- Kumppanuusverkoston luominen Oulujoen vesistön voimalaitosten ja niiden yhdyskuntien kulttuuriperinnön ympärille pilotoitaviin matkailutuotteisiin

TAUSTATIETOA HANKKEESTA

Vesivoiman kulttuuriperintö (VekuVaku)- hankkeessa nostetaan esiin Oulujoen ja Luulajajoen vesistöjen voimalaitokset ja niiden yhdyskunnat kulttuuriperintönä ja monipuolisena voimavarana.

Hankkeen päätavoitteena on, että jatkossa *rakennettujen jokien asukkaat ja toimijat tunnistavat arvot ja hyödyntävät niitä vetovoimatekijänä*. Rajat ylittävällä yhteistyöllä pohjoisten jokien voimalaitosrakentamisen *kulttuuriperintö tehdään tunnetuksi ja vahvistetaan paikallisten yhteisöjen identiteettiä*.

Pohjois-Pohjanmaan liitto on hankkeen päätoteuttaja ja Region Norrbotten vastaa hankkeen toteutuksesta Ruotsissa. Hankkeelle on myönnetty EU-tukea Interreg Pohjoinen -ohjelmasta ja kansallista vastinrahaa Lapin liitolta. Hankkeen toteuttamisaika on 1.1.2019-30.6.2022.

Yhteistyötahoja tai kumppaneita ovat muun muassa Kainuun liitto, Arkkitehtuurimuseo, Oulun yliopisto, Norrbottenin, alueen energiayhtiöt, Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan museot, Kainuun Nuotta ry, Metsähallitus, Rokua UNESCO Global Geopark, VisitFinland, kylä- ja kotiseutuyhdistykset sekä vesistöjen kunnat, niiden lukiot ja oppilaitokset.

Lisätietoja: Kirsti Reskalenko kirsti.reskalenko@pohjois-pohjanmaa.fi

WEBINAARI- ETIKETTI

PIDÄTHÄN MIKROFONIN SULJETTUNA, ELLET OLE KÄYTTÄMÄSSÄ PUHEENVUOROA

PUHEENVUORON AIKANA MIELELLÄN MYÖS KUVA NÄKYVIIN ☺

JOS TULEE KYSYTTÄVÄÄ, TEKNISIÄ ONGELMIA TMS. -> KIRJOITA CHATTIIN TAI AVAA MIKROFONI

WEBINAARIN AIKANA KÄYTETÄÄN AJOITTAIN JAMBOARD –TYÖKALUA TYÖPAJATYÖSKENTELYYN. LINKIN SAATUANNE JÄTTÄKÄÄ TYÖKALU AUKI TAUSTALLE, JOS MAHDOLLISTA. OPASTAN TEHTÄVÄN JA TYÖKALUN KÄYTÖSSÄ =(=muistilappujen kirjoittamista valmiille pohjalle)

NYT OLEMME VALMIITA ALOITTAMAAN

KUKA OLET JA MISTÄ TULET? 📍
LAITA TERVEHDYKSESI CHATTIIN

VERKOSTOIDUN MIELELLÄNI <https://www.linkedin.com/in/annarinteinen/>
Tervetuloa myös Matkailun parhaaksi –yhteisöön (fb)

Anna Rinteinen

Ruoka- ja matkailuasiantuntija
MKN Itä-Suomi, ProAgria Itä-Suomi, Joensuu

Puh. 043 827 3703

anna.rinteinen@maajakotitalousnaiset.fi

ita-suomi.maajakotitalousnaiset.fi

Osoite: Tehtaantie 6b, 80400 YLÄMYLLY

Työskentelen Itä-Suomen MKN Yritystiimissä, jonka toimialueina Pohjois-Karjala, Kainuu ja Pohjois-Savo. Matkailun kehittämistä myös laajemmin.

Toimenkuvaani kuuluvat mm. pk-yritysten liiketoiminnan kehittäminen, markkinoinnin suunnittelu, palveluotoilu ja NEUVO-palvelut (maatilojen nykyaikaistaminen ja kilpailukykyyn parantaminen). Toimialoina matkailu-, ravintola-, elintarvike- ja luonnontuotela sekä maatilän sivelinkeinit.

Vahvin substanssiosaaminen ruoka-, luonto- ja vastuullisessa matkailussa, matkailumarkkinoinnissa ja -viestinnässä, tuotteistuksessa sekä ilimaakunnallisten yhteistyöverkostojen rakentamisessa.

Matkailu- ja ravintola-alan kokemus

Projektipäällikkö

- Sisältöä kulinaristille kulttuurista-hanke, Itä-Suomen MKN, 2 v.

- Vastuullisen ruoka- ja luontomatkailun selvityshanke, P-K Martat ry, 1v.

Matkailun kehittämisspääällikkö, Jotuca Oy / Retkipaikka, 3 v.

Pikakukkapäällikkö, Wihuri Oy Aarnio, 1,5 v.

Matkailu- ja ravintolayrittäjä 7,5 v.

Ravintolapäällikkö, useampi työnantaja, 5 v.

Erilaisia ravintola-alan töitä, useampi työnantaja, 10 v.

Koulutus

Agrologi YAMK, maaseudun kehittäminen, Savonia AMK, 2021-

Maaseudun kehittämisen erikoisammattutkinto, YSAO, 2019

Restonomi AMK, matkailu- ja palveluliiketoiminta, Karelia AMK, 2017

Sähköisen markkinoinnin ja verkkokaupan intensiivikoulutus, EKAMI, 2015

Myyntiin ja palvelun osaajan erikoistumisopinnot, B2B, Haaga-Helia, 2015

Hotelli-, ravintola- ja suurtalousalan opistotutkinto, PIHRO, 1999

Maisuva, monimuotoinen, kestävä ja elinvoimainen Suomi

#juuremaalla

YLEISTÄ VERKOSTOITUMISESTA

AINA EI KANNATA TEHDÄ KAIKKEA ITSE

Verkostoituminen vahvistaa liikesuhteita

AINA EI KANNATA TEHDÄ KAIKKEA ITSE

Verkosto toimii uusien näkökulmien ja ideoiden lähteenä

AINA EI KANNATA TEHDÄ KAIKKEA ITSE

Verkostoituminen edistää myös yrittäjän uraa

AINA EI KANNATA TEHDÄ KAIKKEA ITSE

Verkostoituminen avaa uusia ovia

AINA EI KANNATA TEHDÄ KAIKKEA ITSE

Verkostoituminen avaa silmiä

AINA EI KANNATA TEHDÄ KAIKKEA ITSE

Verkostoitumisen haasteita

AINA EI KANNATA TEHDÄ KAIKKEA ITSE

Miten alkuun?

MILLAINEN VERKOSTOITUJA OLET?

KUVAILE LYHYESTI

KIINNITÄ ITSESI ALUSTALLA
OIKEAAN KOHTAAN

5 MINUUTTIA
ohjeistuksen jälkeen

LINKKI:
[JAMBOARD](#)

KUMPPANUUSVERKOSTOJEN MERKITYS

Kumppanuus on strateginen valinta

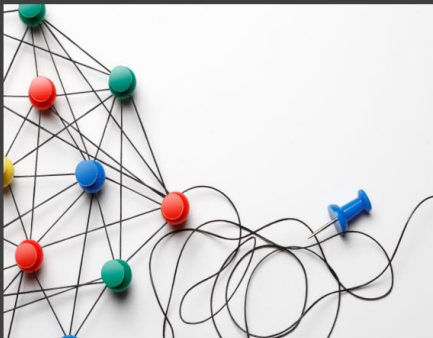
Tarvelähtöistä ja sisäsyntyistä, ei verkostoa verkoston takia

Taustalla jokin yhdistävä tekijä. Oleellista ei etäisyys vaan tuote, sovittava kokonaisuuteen!

Kumppanuusverkostoilla haetaan kilpailukykyä ja synergiaetuja haasteellisissa ja muuttuvassa toimintaympäristössä

KUMPPANUUSVERKOSTOJEN MERKITYS

Kumppanuuksia on eritasoisia

Markkinointiyhteistyö
Yrittäjäverkotot
Varahenkilöyhteistyö, ekstraajat
Myyntiyhteistyö
Alihankintasopimukset
Asiantuntijakumppanuus
Yhtiökumppanuus

KUMPPANUUSVERKOSTOJEN MERKITYS

Kumppanuuden tarjoamia synergiaetuja

Uusia liiketoimintamahdollisuuksia

Laadukkaamman asiakaskokemuksen tarjoaminen

Tarjonnan ja kapasiteetin kasvu

Liiketoimintaosaamisen ja toimialaymmärryksen kasvu

Kilpailuaseman parantaminen tai turvaaminen

Myyntinedistäminen

Säästää resursseja / tehostaa resurssien käyttöä

Ongelmien ratkaisu yhdessä

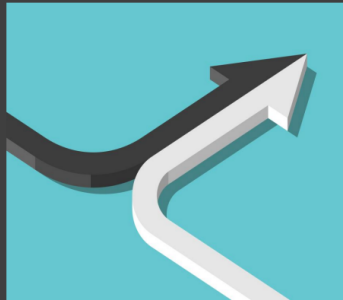
KUMPPANUUSVERKOSTOJEN MERKITYS

Edellytykset ja yhteiset pelisäännöt

Toimiakseen vaatii osapuolilta monenlaista panostusta

Monet kumppanuudet alkuaan suunnittelemattomia

Yhteistyön pelisäännöt ja sisältö kannattaa määritellä päälinjaultaan myös kirjallisesti

MILLAISIA VERKOSTOJA SINULLA ON?

KUVAILE VERKOSTOA LYHYESTI

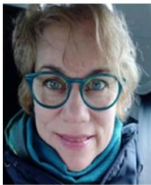

KIINNITÄ VERKOSTO ALUSTALLA
OIKEAAN KOHTAAN

LINKKI:
[JAMBOARD](#)

5 MINUUTTIA

KIRSI PARTANEN
YRITTÄJÄ

CASE MAJATALOSTA
MAJATALOON
– VASTUULLISTEN
MATKAILUYRITYSTEN
TIIVIS YHTEISTYÖ
NURMEKSESSÄ

TAUKO 5 MIN

TAUON JÄLKEEN JATKETAAN
TUTUSTUMISTA ERILAIISIIN
YHTEISTYÖMALLEIHIN MEILLÄ JA
MAAILMALLA

- ERIH –European Route of Industrial Heritage

CHRISTIANE BAUM

SECRETARY GENERAL

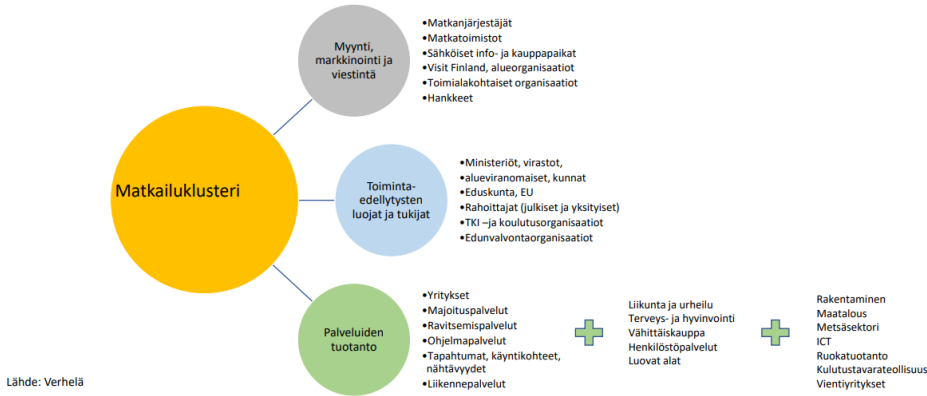
ERIH European Route of
Industrial Heritage e.V.

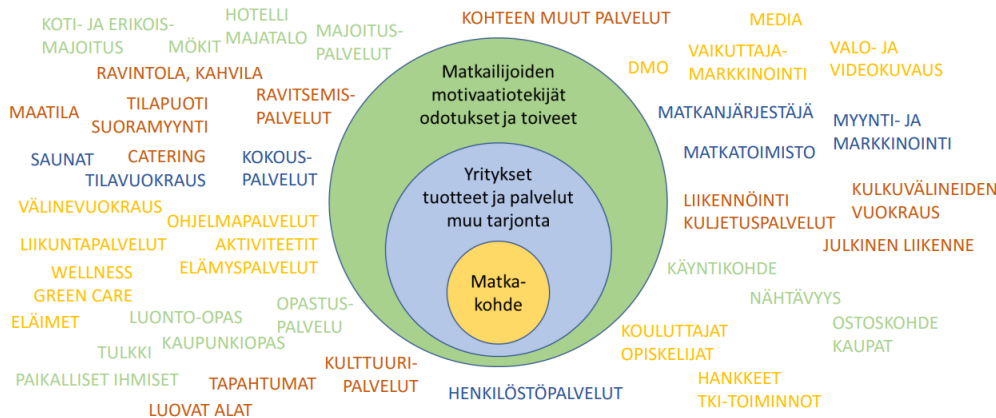
ERIH - THE BENEFITS OF
BELONGING TO
CULTURAL ROUTE OF
THE COUNCIL OF
EUROPE FOR MEMBERS

MILLAISET PALVELUT TUKEVAT LIIKETOIMINTAASI TAI TOIMINTAYMPÄRISTÖÄSI? Matkailuklusteri

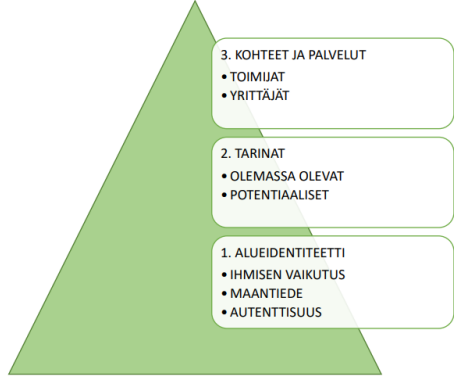

MILLAISET PALVELUT TUKEVAT LIIKETOIMINTAASI TAI TOIMINTAYMPÄRISTÖÄSI? Oma roolisi yhteistyössä

MILLAISET PALVELUT TUKEVAT LIIKETOIMINTAASI TAI TOIMINTAYMPÄRISTÖÄSI? Muistutellaan mieleen edellisen työpajan anteja

OULUJOEN VESISTÖN ALUEIDENTITEETTI KOOSTUU MIELESTÄNI...

IHMISEN VAIKUTUS
kulttuuriperintö, muistomerkit, rakennukset, maamerkit, infrastruktuuri, talous jne

Merkit pitkästä historiasta ja tarinat
Tervareittiset (patikka- ja hiiltoreittit)
Vanhat puukirkot
Ervin arkkitehtuuri, asuntoalueet ja voimalaitokset
Vesivoimalaitokset
Tuontuon alue Vaivassa Oulujoen laivassa
Lammilahon laho Vaivassa
Arvokas kulttuuri (maiseima, pitkä viljely- ja asutushistoria)
Tervankujutukseen, tukkuhoitoon, voimalarakentamisen merkit
Entinen ja nykyisin tuhottu vaelluskala (mm. lohji) -joki.
Raskaasti rakennettu vesistö valtaosin, jossa luonnonvaraiset ja -tilaiset vesistöön osat lähinnä Kuhmassa / Lammajärvi ja siitä ylöspäin.

MAANTIEDE:
historia, ympäristö, sijainti, koko, maisema, resurssit jne.

Viljava jalkiako velymaailman
Jokimaieima
Oulujärvi ja koko Oulujoen vesistöalue rajalta rannikolle
Virtaava vesi ja vihreät vesien rannat.
Oulujoen pienten syyjokien kohteet
Unikkit geologiset muodostumat
kalo, linnusto, muu eläimistö
Koko jokivarren maantieteellisen hyödyntämisen
Oulujoen maisema muuttuu, kun tullaan ylävirtaa kohti Oulua, Vaian ja Utsjärven vesillä kohteet rantatönnöt ja Utsjärven järkeen matkalle peltomaieima ja rakennetut saaret.
Rokua Geopark.
Tulvat
Umecon maailmanperintökoht e. Rokuan geologien muodostuma
Järvet
Oulun kaupungin rakavaestöihde
Idän ja lännen välinen muinainen hyvin merkittävä kulkuväylä.

AUTENTTISUUS:
perinteet, tavat, ilmiöt, hallitsevat piirteet, asenteet jne

Tervan poltto ja kuljetus jookea Oulua
Kirjastotoinen voimalaitosrakennus (maailmanluokkaa) ja Aarne Ervin suunnittelemat esitelmät.
Ollut tärkeä lohijoki - vesistö palauttaa lohen, kalatiet
Tarinat voimalaitosten rakentamisen historiasta.
Matkailuyhtäisiä jokivarren alla vään.
Kertomus jälleerakennusajan yhteisestä ponnistuksesta, joka koki tuhannia perheitä. Muistut työstä ja yhteisöllisistä elämästä.
Ruokaperinteet: maion tuotantoaluetta
Erämaisuus, mystisyys
Tervareittit.

MILLAISIA EDLÄMAINTUIHIN ASIOIHIN TAI ILMIÖIHIN LIITTYVIÄ TARINOITA ON JO HYÖDYNNETTY?

Jättiläiset ja Montta
Lammilahon lohilorit
Sakari Topelius
Tervan tie
Veikko Huovinen
Manamansalon kirkon ja sen kellon tarina
GEOPARK
Ilmari Kianto
Tervareittit patikka- ja hiiltoreittit
Lammilahon laho Vaivassa
Oulujoen voimalaitosten, Leppiniemen ja Leppiniemen vieremien tarina
Ahmaisen Kalevalainen kylä
Kalevala
Vian reitti ry
Kaisarinte
Talvisota.
Rappasodan sankarit
Oulujoen jättiläiset, Manamansalon saaren syntytarina
Turkansaaren museo ja tervahaudan poltto
Tarinat vesivoimalaitoksista yhtenä Suomen tärkeimmistä jälleerakennuskaude n rakennusvaiheesta sotien jälkeen

MILLAISIA EDLÄMAINTUIHIN ASIOIHIN TAI ILMIÖIHIN LIITTYVIÄ TARINOITA VOISI MATKAILJOILLE TARJOTA?

Tervaan liittyvä tuoteiläisiä void olla enemmän, vanhinko polttoon ja mien jalkiäköitä käytettiin
Lohilorien kalastusreken tuottelamiseen.
Seikkailureitti "valioläätä pakoon" pakopirtillä toiselle räjälä tervakalle tai Manamansalosta Mähkelle.
Aarne Ervin asuntokitehtuurin helmet
Vesivoimaito rakentaneiden henkilöiden tarinat.
veden kiertoalku luonnossa
Alueen vesistöjen vanhan tarta-maiseimat niiden varassa lepää suurin osa alueen nykyistä luonnon kaunouta.
Oulujoen suliston opastettu historiakävely
kotimainen vesivoima ja sähköntuotanto, huoltovarmuus
Kainuun vesimyllyt
tarina siitä, että miten vesivoimaa syntyy ja miten sähköä tuotetaan
Oulujoen vesivoimarakentamisen n historia vaikaka tehoien keksiteien kautta.
Vesivoimaitoilla työskennelleiden henkilöiden tarinat
tarinoita voimalaitosalueilla veden alle jääneistä saarista
Voimalaitosyhdyksun nissa vortumiden tarinat - laisuuden ja nuoruuden tarinat
Lohenkalastuksen historia: padot, muut pyyntitavat, myöhempi kehitys kuitukalteen ja siltoineen

OULUJOEN VESISTÖN SUOSIKKIKOhteita JA -PALVELUITA

NÄHTÄVYYDET, MAKSUTTOMAT KÄYNTIKOhteET	Lemmenpolku	Oulujärven reitilyhdyksen saareni ja järvenotat	Lemmenpolku	Oulujoen vesistöalueen luonnontieteelliset vesistöalueet ja saarekkoalueet, joihin kuuluu mm. Lemmenpolku, jolla vesistöillä on luonnontieteelliset arvot ja maisemat	Mansikkasaari	Sivujokien kuten Muhos- ja Polvijokien suojakkaat, kuten Lämänni	Oulujärven reitelyalue	Voistajien vesien kunnossapidon ja puhtautuksen parantamiseksi toteutettuna, Ullan Ruusua myöskin metsäalueiden kunnossapidossa	Retkipolut ja lintutornit Vaalassa	Lämminahon talo Vaalassa
	Turkansaari - Luonnontieteellinen alue	Hupisaaret Oulussa	Vaalan hyvät nähtävyydet	Oulujoen suisto	Multipakka Nujoella, Oulujoen varrella	Ärjänsaari	Ilkkaan kunnallispuisto			
MAJOITUS, RAVITSEMIS- JA MATKAILUPALVELUT	Leppiniemen vierasmaja	Merilän kartano luonnontieteellinen ryhmille	Kuopion kartano - Luonnontieteellinen ryhmille	Haapala B&B	Utajärven Pappila, majokkua pienille ryhmille, ruokailut, luonnontieteet	Järjestökeskus	Kuhmon kartano			
	Hartikan kartano	Rokuan kartano ja palvelut	Laukaamanta b&b	Pänikkä ja Piireni, Vaala	Mansikkasaari - Portti					
OSTOSPAIKAT, SUORAMYINTI, MUUT PERSOONALLISET PALVELUT	Viskaalin	Kohulan Kotijuoetola	Leipomot Utajärvi, Muhos	Parha, lämpöpalvelut Oulu-Vaala-Kajaani						
	Vaalan juustola									

KIERTOMATKAN / MATKAPAKETIN SUUNNITTELUHARJOITUS, valitse 1 vaihtoehto Mieti millä kuljetaan; oma auto, polkupyörä tms.

A) OULUJOEN VESISTÖN YMPÄRISTÖÖN SUUNTAUTUVA YHDEN PÄIVÄN KIERTOMATKA, KESTO 8-11 h
Lähtö ja paluu: Oulu, SUUNNITTELE REITTI (sisältyy 1x ruokailu, 1 x kahvi)

Bussi: Oulujoen suisto ja Merikoski - Oulujokilaakso - Merilän kartano (kahvi) - Nuojua - Jylhämä - Lämminahon (ruokailu) - Pälli - Leppiniemen vierasmaja - Oulu	Bussiretki (8-11h): Merikosken vesivoimalaitos, Montan vesivoimalaitos, Pyhäkosken vesivoimalaitos, Lemmenpolku, (ruokailu Leppiniemi), Pällin vesivoimalaitos	Lähtö Raatinsaari-Merikosken voimalaitos/vierailu ja kahvit-jokivarresta Turkan saareen-opastus saareissa: lohenkalastus, tervankuljetus, uitto+metsätalous-lounas saareissa-vierailu Montassa-takaisin	Bussiretki: Oulu, Hupisaaret-Leppiniemi voimalamuseo, asuinalue (+Lemmenpolku)-Ruokailu Merilän kartano-Lämminahon museo-Jylhämän voimala- takaisin Rokuan kautta, kahvitauko.	Linja-auto pohjoispuolelta: Maikkulan kartano-Lemmenpolku - Pyhäkoski-Leppiniemen asuinalue ja voimalaitosmuseo -Pälli - kahvi/juustokeitto/väli pala, Koivulan	Päiväretki Oulu-Lämminahon-Manamansalo
--	---	--	---	--	---

B) OULUJOEN VESISTÖN YMPÄRISTÖÖN SUUNTAUTUVA YHDEN PÄIVÄN KIERTOMATKA, kesto 8-11 h
Lähtö ja paluu: Suomussalmi / Vuokatti / Kuhmo, SUUNNITTELE REITTI (sisältyy 1x ruokailu, 1 x kahvi)

Päivän veneretki Kuhmon Lammasjärven tai Lentualla. Lähtö torinrannasta tai Lentuan niskasta vesille. Järvestä riippuen ruokailu- ja kahvit joko vesillä tai ravitsemuspalveluja tarjoavien yritysten
--

MILLAISIA KUMPPANUUKSIA TARVITAAN, JOTTA NÄISTÄ ELEMENTEISTÄ MUODOSTUU KIINNOSTAVIA PAKETTEJA?

NIMEÄ KONKREETTISIA KUMPPANUUKSIA

LINKKI: [JAMBOARD](#)

5 MINUUTTIA

MILLAISIA OVAT SINUN / YRITYKSESI VERKOSTOITUMISEN ESTEET TAI HAASTEET?

KUVAILE ESTEITÄ
LYHYESTI

5 MINUUTTIA

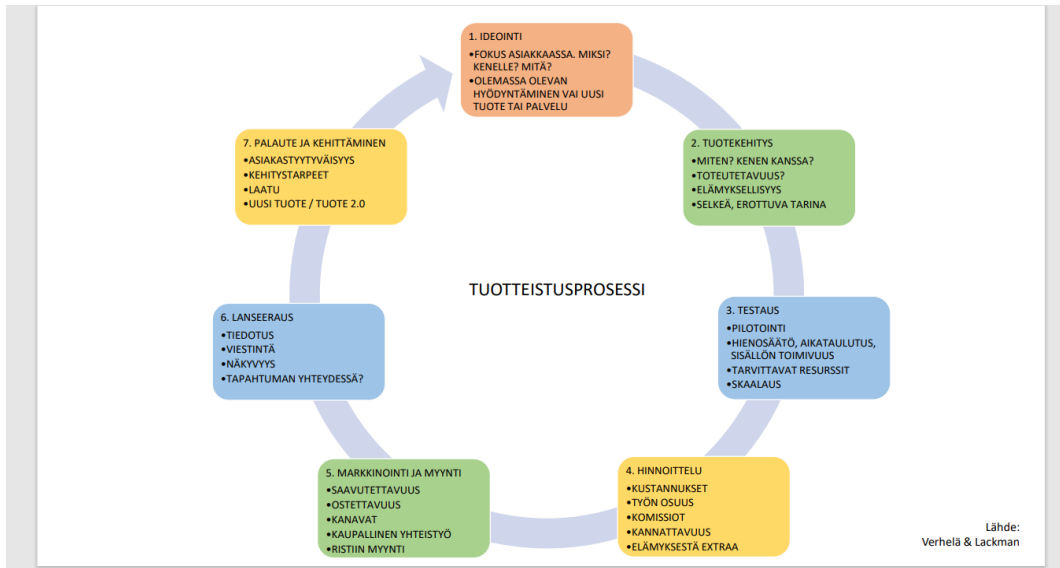

LINKKI:
[JAMBOARD](#)

TAUKO 5 MIN

TAUON JÄLKEEN LYHYESTI VIELÄ
TUOTTEISTAMISPROSESSISTA,
MATKAPAKETTILAISTA JA SEN
VAIKUTUKSISTA MATKAILU-
TUOTTEIDEN PAKETOINTIIN

MATKAPAKETILAIN VAIKUTUS Vakuudet

Vakuuden asettamiseen velvollisia ovat matkanjärjestäjät,

joita keräävät matkustajilta maksuja ennen matkan alkua tai joiden matkapaketteihin sisältyy kuljetus

Vakuudenasettamisvelvollisen matkanjärjestäjän on **rekisteröidyttävä** Kilpailu- ja kuluttajaviraston ylläpitämään vakuusrekisteriin

MATKAPAKETTILAIN VAIKUTUS

Matkapalvelu

Matkapalvelua on

- 1) Kuljetus
- 2) Majoitus muussa kuin asumistarkoituksessa
- 3) Auton, A-luokan ajokorttia edellyttävän moottoripyörän tms. moottoriajoneuvon vuokraus RENT
- 4) Muu matkailupalvelu, joka ei ole olennainen osa edellä tarkoitettua matkapalvelua (oltava min. 25 % yhdistelmän arvosta)

MATKAPAKETTILAIN VAIKUTUS

Matkapaketti

Kyseessä on matkapaketti, jos kokonaisuus on vähintään kahden erityyppisen samaa matkaa tai lomaa varten yhdistetyn matkapalvelun yhdistelmä, ja yrittäjä yhdistää matkapalvelut joko omasta aloitteestaan taikka matkustajan pyynnöstä tai tämän valinnan mukaisesti (verkossa, yrittäjän toimipisteessä)

Kattaa myös erilliset sopimukset yksittäisten matkapalvelun tarjoajien kanssa:

- 1) Palvelut ostetaan yhdestä myyntipisteestä saman varausprosessin aikana ("samassa ostoskorissa")
- 2) Palveluja markkinoidaan yhteis- tai kokonaishintaan tai niistä veloitetaan yhteis- tai kokonaishinta
- 3) Palveluja markkinoidaan matkapakettina tai vastaavalla nimikkeellä
- 4) Palvelut yhdistetään sen jälkeen, kun yrittäjä on tehnyt matkustajan kanssa sopimuksen, jonka perusteella matkustajalla on oikeus valita haluamansa palvelut erityyppisten matkapalvelujen valikoimasta (esim. matkalahjakortti)
- 5) Palvelut ostetaan eri yrittäjiltä käyttämällä toisiinsa kytkettyjä verkkovarausmenettelyjä ja matkustajan nimi, sähköpostiosoite ja maksutiedot toimitetaan yrittäjältä toiselle ja toista matkapalvelua koskeva sopimus tehdään viim. 24 h ensimmäisen matkapalvelun varauksen vahvistamisen jälkeen (click through – matkapaketti)

MATKAPAKETTILAIN VAIKUTUS Yhdistetty matkajärjestely

Matkustaja tekee **erilliset sopimukset** yksittäisten palvelun tarjoajien kanssa ja **yrittäjä edesauttaa**

- 1) Matkustajan suorittamaa kunkin matkapalvelun **erillistä valintaa ja maksamista yhden yhteydenoton aikana**, tai
- 2) **Vähintään yhden täydentävän matkapalvelun ostamista** toiselta yrittäjältä kohdennetusti, jos sopimus toisen yrittäjän kanssa tehdään **viimeistään 24 tuntia** ensimmäisen matkapalvelun varauksen vahvistamisen jälkeen

Esim. bussikuljetusyhtiön sivuilla linkki hotellin sivuille tai ohjelmalveluiden myyjän sivuille, joista varaus tehdään 24 tunnin kuluessa. Jälkimmäisellä palveluntarjoajalla velvollisuus ilmoittaa ensimmäiselle, että sopimus syntynyt (ei tietojen siirtoa, kuten toisiinsa kytketyissä verkkovaroituksissa)

MATKAPAKETTILAIN VAIKUTUS Poikkeukset

MATKAPAKETTILAKIA EI SOVELLETA

- Itsenäisiin matkajärjestelyihin
- Alle 24 tuntia kestäviin matkapalveluyhdistelmiin, elleivät ne sisällä yöpymistä
- Satunnaisesti, voittoa tavoittelemattomalta pohjalta ja rajoitetulle ryhmälle tarjottaviin matkapalveluyhdistelmiin (matkajärjestäjänä esim. yhdistys tai seura)
- Liikematkajärjestelyihin, jotka ostetaan yleisen sopimuksen perusteella

MITÄ JÄI MIELEEN TÄSTÄ TAI EDELLISESTÄ WEBINAARISTA / TYÖPAJASTA?

KIRJAA
TÄRKEIMMÄT YLÖS

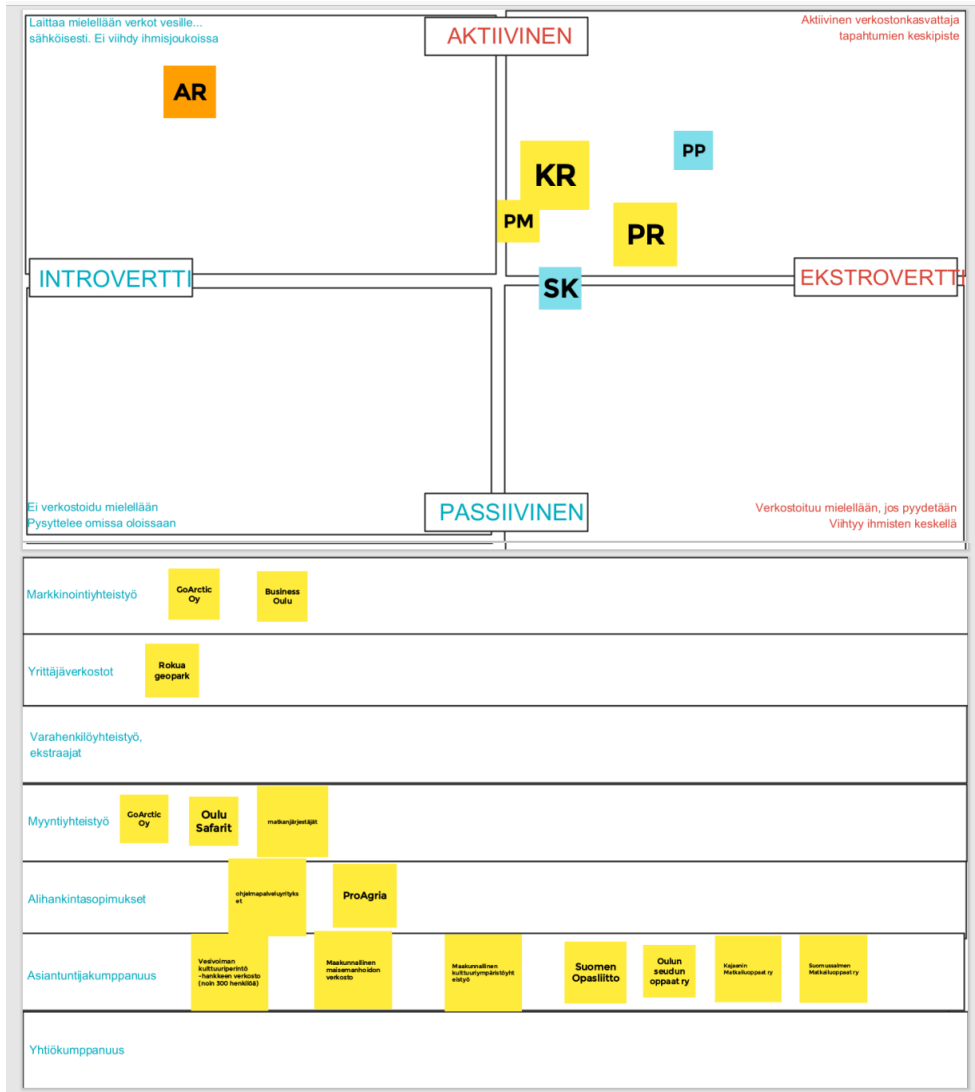
5 MINUUTTIA

LINKKI:
[JAMBOARD](#)

LIITE 7 JAMBOARD Työpaja 15.3.2022

MILLAISIA OVAT SINUN / YRITYKSESI VERKOSTOITUMISEN ESTEET JA HAASTEET?

Kateus

Yhteisen suunnan ja tavoitteen puute

Ei nähdä yhteistyön voimaa vaan halutaan pitää tiukasti kiinni omasta

ympäri voi olla vielä vaikea hahmottaa aluksi pientäkään matkailutuotetta. Tarvitaan kokeiluja. Jälleenrakennusajan tarina on kiehtova. Luontoa ja ulkoilureittejä on ympärillä, samoin pitkästä

Opastyössä ja muutenkin toiminnassa pienillä kohteilla on usein erilaisia toimijatahoja, esim paikallisen museoyhdistyksen ja kyläyhdistyksen vapaaehtoisia esittelijöitä. Joskus aikatauluttaminen vms hankalaa.

Aktiivisen verkostoveturin puute

haasteena, jollei olla ylpeitä ja innostuneita paikallisista, kotimaisista vesivoimalaitoksista, arkkitehtuurista ja Oulujoen vesistöalueen kulttuuriperinnöstä

Tai ei tunneta niitä, jotka ovat kiinnostuneita (Oulujoki Oy:n entiset lapset, tekniikan historiasta kiinnostuneet)

MILLAISIA KUMPPANUUKSIA TARVITAAN, JOTTA ALUEIDENTITEETISTÄ, TARINOISTA JA PALVELUISTA MUODOSTUU KIINNOSTAVIA PAKETTEJA?

Kulttuuritoimijat, taiteilijat mukaan

Vastuullinen matkanjärjestäjä, matkanohtaja, ammattitaitoiset (auktorisoidut) matka- ja kohdeoppaat, ravintolapalveluiden tarjoajat, mediasaajat--> markkinointi.

Kainuussa puromylyt tunteva opas + paikallisoppaat voimalaitoksilla + majoitusyrittäjät + kahvila + ruokapaikka + liikennöitsijä

Oulussa suiston ja Merikosken voimalaitoksen rakentamisen tunteva opas + esim. hotelli Lasaretti

Paikalliset matkailuyritykset (avainasemassa), matkaoppaat, ravintolapalvelut, majoituspalvelut (kahvilat, ravintolat), tapahtumajärjestäjät, liikennöitsijä, vesivoimayhtiöt

Varmaankin yritysten väliset kumppanuudet keskeisiä. Muuten rakentaminen haastavaa (vrt. esim Oulujärven jättäläiset ja Oulujärvi yhteistyön rakentaminen vuosien varrella)

Vesivoiman kulttuuriperinnön tunteva opas + liikennöitsijä + paikallisoppaat voimalaitoksilla ja yhdyskunnissa + kahvila + ruokapaikka + museo + majoitusyritykset

Kumppaneilla tulee olla yhteinen tahtotila tuoteistamiseen ja kehittämiseen, jotta saadaan mielenkiintoinen paketti rakennettua. Ja heidän täytyy siihen sitoutua.

esim. Maikkulan kartano - Hartikan kartano - Merilän kartano - Lamminahon talonpoikaismuseo - kahvila - ruokapaikka

MITÄ JÄI MIELEEN TÄSTÄ TAI EDELLISESTÄ WEBINAARISTA / TYÖPAJASTA?

Asiantuntevia matkailun osaajien neuvoja, kiitos!

BENCHMARK -PUHEENVUOROT MIELEENKIINTOISIA, KIITOS

Mielellään ollaan mukana suunnittelussa, kiitos työpajasta.

Mielellään mukana Monita myös yhteistyöjulistussa

KIITOS AKTIIVISESTA OSALLISTUMISESTA!